Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

8-йил чиқиши.
9 АВГУСТ 1973 й.
ПАЙШАНБА
№ 185 (2169).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

1971–1975 БЕШ ЙИЛЛИК: ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ЙИЛ
МЕҲНАТ ВАХТАСИ

КАМ МАБЛАҒ САРФЛАБ, КЎПЛАБ СИФАТЛИ МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРАЙЛИК!

ОЛИНГАН МАЖБУРИЯТГА ЯРАША

КПСС XXIV съезди Директиваларида тўққизинчи беш йилликда маҳаллий саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 1,7 баравар кўпайтирилиши, бадиий ҳунармандчилик буюмлари, совғалар, турмуш учун зарур бўлган майда хўжалик буюмлари ва халқ истеъмол қиладиган бошқа моллар тайёрлаш анча кенгайтирилиши кўрсатиб ўтилган. Ана шу улуғвор вазифаларни бажаришга Тошкент шаҳар маҳаллий саноат бошқармасига қарашли «Чевар» фабрикасининг коллективи ҳам муносиб улуш қўшаяпти.

Корхона меҳнаткашлари тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш, истеъмол буюмлари турларини кенгайтириш, уларнинг таннархини камайтириш ва сифатини яхшилаш, иқтисод ҳамда тежамкорлик режимини кучайтириш юзасидан ўз зиммаларига олган мажбуриятларни бекам-кўст адо этишга ҳаракат қилмоқдалар.

Чеварларнинг зарбдор йилнинг ўтган етти ойидаги иш якунлари ҳам қувонарли бўлди. Пландаги 4 миллион 920 минг сўмлик ўрнига 5 миллион 25 минг сўмликка яқин маҳсулот ишлаб чиқарилди ва реализация қилинди.

— Биз йилнинг дастлабки куниданоқ бошлаган зарбдор суръатни ҳеч пасайтираётганимиз йўқ. Ишчиларимиз ҳиммат кўрсатиб, ғайратга-ғайрат қўшиб ишламоқдалар,— деди фабрика бош инженери М. Миркамолов. — Чеварларимиз 1973 йилги давлат топшириғини бар-вақт адо этиш учун бутун ички имкониятларини ишга солишяпти. Уларнинг эзгу мақсад йўлидаги ана шу интилиши туфайли смена —ойлик топшириқлари ортиғи билан бажариляпти, фабрикамиз ёрлиғи ёпиштирилган маҳсулотлар пешма-пеш буюртмачиларимизга жўнатиб турилибди.

✦ ЙИЛЛИК ПЛАН-МУДДАТИДАН ИЛГАРИ
✦ АҲОЛИ ЭҲТИЁЖИНИ КЎЗЛАБ
✦ ИМКОНИЯТЛАР ИШГА СОЛИНАЯПТИ
✦ ТЕЖАМКОРЛИККА КАТТА ЭЪТИБОР

Чиндан ҳам шундай. Ҳозирги пайтда сер-қуёш республикамиздан ташқари Ленинград, Боку, Ереван, Куйбишев, Харьков ва бошқа шаҳарларнинг буюртмачилари фабрика маҳсулотини олмоқда.

Бугун **эса контейнерларга ортилган халқ истеъмоли буюмлари республикамиз шаҳарларига юборилди. Андижон меҳнаткашлари ҳар хил миллий кўйлаклар, болаларнинг либосларини оладилар.**

Фабрикада маҳсулотларнинг турини янада кенгайтиришга катта эътибор бериляпти. Ўтган давр ичида хотин-қизларнинг янги моделдаги миллий кўйлаклари, мактаб ёшидаги қизларнинг миллий либосларини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Атлас ва товарлардан тикилаётган бу кўйлаклардан шу кунга қадар юз минг сўмлиги ишлаб чиқарилди. Йил охирига қадар ундан 700 минг сўмлик тайёрланади.

Бу ерда беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш ҳаракати ҳам кенгайиб бораяпти. Тошкент тўқимачилик комбинатининг донгдор ишчилари — Л. Казанцева ва Е. Губина издошлари ҳозир 150 кишидан ошиб кетди. Бу чеварларнинг ҳаммаси айни кунларда вақтдан ўзган ҳолда меҳнат қилиб, 1974-1975 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар. Фабриканинг 2, 6-цех чеварлари айниқса ҳиммат кўрсатишяпти. Н. Алимова, Р. Ҳамидулина, К. Тўхтаева, Н. Ҳолиқова сингари ўнлаб меҳнат зарбдорлари социалистик мусобақада пешқадамлик қилишаётир. Ана шундай ишчиларнинг ғайрат-шижоати туфайли маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ошиб бораяпти, меҳнат унумдорлигини кўтариш, техника тараққиётини тезлаштириш учун кураш авж олаяпти. Буни чеварларнинг ҳал қилувчи йилги режаларидан ҳам билиш мумкин. Улар бу йил 9 миллион сўмликка яқин турли-туман либослар тайёрлаш, пландан ташқари 125 минг сўмлик маҳсулот реализацир қилишга ҳаракат қилмоқдалар.

Фабрика коллективи ана шу вазифаларни муваффақиятли бажаришда олға қадамлар қўйди. Ўтган етти ойдаги меҳнат якунлари шундан далолат бериб турибди. Чеварлар август ойида ҳом зарбдор суръатни давом эттириб, эришилган ютуқларни янада мустаҳкамлашга ҳаракат қилишаётир. Улар олинган мажбуриятга яраша ишлаб, чиндан ҳам ваъдага вафо қилмоқдалар.

Я. СОЛИЕВ.

ТОНГГИ *газеталарда*

★ **«Катта меҳнат ғалабаси» сарлавҳаси остида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг нефть ва газ саноати корхоналари қурилиши министрлигининг бинокорлар ва монтажчиларига, нефть саноати министрлиги ходимларига, Томск область партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларига, Александровское — Анжеро-Судженск нефть қувурининг биринчи навбатини қуриш ва ўзлаштиришда қатнашган барча кишиларга табриги эълон қилинган.**

★ КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан Эрон Бош министри Амир Аббос Ҳувайдо ўртасидаги музокаралар 7 августда Кремлда ниҳоясига етказилди.

★ **Кеча Ўзбекистон касаба союзлари республика советининг тўртинчи пленуми бўлиб ўтди.**

Назира Холматова шаҳримиздаги 1-йирик панелли уйсозлик заводида арматурачи бўлиб ишлайди. У кунлик нормасини мунтазам равишда 1,5 ҳисса қилиб бажариб келмоқда.

СУРАТДА: Н. Холматова. И. Шоннғомов фотоси.

РСДРП II съездига бағишланади

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институтида РСДРП II съездига бағишланган виставка очилди.

Стендларда Ленин «Искра»сининг дастлабки нусхалари, тарихий съездга тайёргарлик ва съезд ўтказилишини акс эттирувчи нодир китоблар бор. Экспонатлар орасида 1924 йилда нашр этилган ва съезд протоколларини ўз ичига олган брошюра, В. И. Лениннинг 1904 йилда Женевада нашр этилган «Бир қадам олға, икки қадам орқага» асарининг кичик томи, Ильичнинг 1908 йилда нашр этилган «12 йил ичида» деган мақолалар тўплами бор.

Виставкага ҳозирги босқичда жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг ривожланишини акс эттирувчи материаллар қўйилган.

(ЎзТАГ).

РЕСПУБЛИКА БЎЙЛАБ

Ғалла—давлатга

Ўзбекистон ССР Қашқадарё областининг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари деҳқончилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш учун ўтказилаётган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, давлатга дон сотиш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини бажардилар. Дон харид қилиш халқ хўжалик плани 138 процент бажарилди. Буғдой ва арпа сотиш планлари ошириб адо этилди.

Давлатга дон сотиш давом этмоқда.

Юз центнердан дон

Шеробод районидаги Ленин номли колхознинг Бадил Гаметов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси маккажўхоридан мўл ҳосил етиштирди. Ўсимликларнинг баланд пояларида тўрт-бештадан бўлиқ олтин сўта бор. Комсомоллар ўн иш куни давомида гектар бошига 60 центнердан дон йиғиштириб олиб, социалистик мажбуриятни бажардилар.

Ўттиз гектарлик майдонда ҳали йиғиштириб олинмаган «дала маликаси» ҳосили пишиб етилмоқда. Бригада ўз имкониятларини чамалаб чиқиб, ҳар гектар ердан олинадиган дон ҳосилини юз центнерга етказишга қарор қилди.

Мусобақа ғолибларига—байроқлар

«Узсельхозтехника» Ленинск ремонт заводининг коллективи 1973 йилнинг иккинчи кварталида қишлоқ ремонтчиларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида юксак муваффақиятларга эришди. Коллектив Бутуниттифоқ «Союзсельхозтехника» бирлашмасининг ҳамда қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш ишчилари ва хизматчилари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди.

«Узсельхозтехника» Сирдарё ва Шаҳрисабз район бирлашмаларига, Тўрақўрғон районлараро бирлашмасига, «Узсельхозтехника» Самарқанд механизациялашган кўчма колоннасига ҳам Бутуниттифоқ «Союзсельхозтехника» бирлашмасининг кўчма Қизил байроқларини беришга қарор қилинди.

(ЎзТАГ).

Тамара Почкалова «Ташоблкниготорг»нинг Навоий кўчасидаги 8-магазинида 21 йилдан буён баракали меҳнат қилиб келади. Бадиий-адабиёт бўлимининг бошлиғи бўлган Почкалова бир неча марта Фахрий ёрлиқлар билан тақдирланган.

СУРАТДА: Т. Почкалова. М. Нуриддинов фотоси.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

▲ БЕЛГРАД. Боснiядаги Какань шаҳрида цемент заводи қурила бошланди. Бу завод икки йилдан кейин қуриб битказилади ва ҳар йили 700 минг тонна цемент беради. Ҳозирги вақтда Белград яқинида ҳам цемент заводини қуриш режалари кўриб чиқилмоқда. Шу йилнинг дастлабки олти ойи мобайнида Югославияда 3,4 миллион тонна цемент ишлаб чиқарилди. Бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 437 минг тонна кўпдир. Югославия шаҳарларида уй-жой қурилишининг кенгайтирилганлиги ана шу муҳим қурилиш материалини ишлаб чиқарувчи янги қувватларни ишга туширишни тақозо этмоқда.

▲ **БОНН. Франкфурт-Майн — Москва — Токио ўртасида янги ҳаво йўли очилди. Бу йўл Ғарбий Европани Япон ороллари билан туташтирувчи энг қисқа маршрут бўйлаб Сибирь устидан ўтади. Бу йўлга Аэрофлот самолётлари ва Ғарбий Германиядаги «Люфтганза» авиакомпаниясининг самолётлари хизмат қилади.**

Ҳаво алоқаси тўғрисида СССР ҳукумати билан Германия Федератив Республикаси ҳукумати ўртасида 1971 йил 11 ноябрда имзоланган битимга илова қилинган қўшимча протоколга мувофиқ бу йўлда Совет ва Ғарбий Германия самолётлари қатнаб туради. Бу ҳужжат КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев Германия Федератив Республикасига қилган визити вақтида имзоланган эди.

Янги ҳаво йўли очилганлиги Германия Федератив Республикасида зўр қизиқиш билан кутиб олинди. Матбуотнинг ёзишига қараганда, «Люфтганза» ва Аэрофлот биргаликда янги йўлга хизмат қилаётганлиги Совет Иттифоқи билан Германия Федератив Республикаси ўртасида ҳамкорлик ривожланиб бораётганлигини кўрсатиб турибди.

▲ НЬЮ-ЙОРК. Америка космонавтлари Ж. Лусма ва О. Гэрриот очиқ космосда мўлжалдаги уч ярим соат ўрнига 6 соату 31 минут бўлиб. «Скайлэб» космик орбитал станциясига эсон-омон қайтишди. Кўзланган иш программаси бажарилди.

Космонавтлар асосий вақтни иссиқдан ҳимоя қилувчи қўшимча экранни ўрнатиш учун сарфладилар.

▲ **СИНГАПУР. Сингапур ҳукумати вакилининг маълум қилишича, Сингапур билан Эрон дипломатия муносабатлари ўрнатишга ва яқин орада бир-бирига элчилар юборишга қарор қилдилар.**

▲ ВАШИНГТОН. АҚШ қишлоқ хўжалиги министрлигининг хабар беришича. Америка Қўшма Штатлари дон сотиш тўғрисида Бангладеш Республикаси ҳукумати билан битим имзолади.

Даккада имзоланган битимга мувофиқ АҚШ 1974 молия йилида Бангладешга умумий қиймати 11 миллион долларлик буғдой сотади. Донни Американинг хусусий компаниялари етказиб беради.

▲ **ВАРШАВА. Поляк студентларидан 125 мингдан кўпроқ киши ёзги каникул вақтида давлат хўжаликларида ва саноат корхоналарида, муассасаларда практика ўтадилар. Ёзги лагерларда ўтказиладиган илмий-тадқиқот ишларида актив қатнашадилар.**

«Висла» акцияси студентларнинг ёзги меҳнати ва дам олишида манзур бўлган формалардан энг яхшиси эканлигини кўрсатди. Ана шу тадбир доирасида студентлар мамлакат сув хўжалиги соҳасида илмий-тадқиқотлар ўтказадилар.

Бу йил Польша билан бошқа социалистик мамлакатлар ўртасида бир-бирларига студентлар отрядларини юбориш бошланди. Ёзги каникул чоғида поляк студентларидан 800 киши Совет Иттифоқига юборилади.

▲ РИМ. Италия йўлларида шу йилнинг 27 июлидан 5 августигача содир бўлган автомобиль ҳалокатлари ва ҳодисалари натижасида уч юздан ортиқ киши ўлди ва 7.378 киши ярадор бўлди. Ички ишлар министрлигининг хабар беришича, шу кунларда Италияда ҳаммаси бўлиб 4.700 дан ортиқ йўл ҳалокати қайд қилинган.

(ТАСС).

Иқтисодийислоҳот шарофати

«Главташкентстрой» қурилиш механизациялаш трестининг учинчи механизация бошқармаси йил бошидан буён трест бошқармалари ўртасидаги социалистик мусобақада илғорлик қилиб келмоқда. Бошқарманинг бульдозерчи, грейдерчилари Қўйлиқ ва Юнусобод массивларидаги мактаб, болалар боғчаси, «Ташсельмаш» ва трактор заводига қарашли массивларда ер қазиш, текислаш каби ишларни бажармоқдалар.

Ҳал қилувчи йилни муваффақиятли якунлаш ташаббусига қўшилган механизаторлар зафар қучишди. Улар ўтган ойда қурилиш майдонларида 1 миллион 82 минг сўмлик қурилиш ишларини бажаришди. Етти ойлик план 119,9 процент бажарилди. Коллективнинг А. Апромянц бошлиқ 2, А. Шишкин бошлиқ 1-участка механизаторлари ҳам ўтган ойда баракали меҳнат қилдилар.

Ойлик ва квартал планларини орттириб бажаришга коллектив планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янгича системаси бўйича меҳнат қилишга ўтиши ва социалистик мусобақани авж олдириши туфайли эришди.

Саккиз ойлик план бажарилди

Ҳал қилувчи йил зарбдор меҳнат ва юксак унумли йил бўлади! Ўйинчоқлар фабрикаси коллективи 1973 йилни ана шундай шиор асосида меҳнат қилиш билан бошлаган эди. Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида фаол қатнашаётган фабрика коллективи катта меҳнат ғалабасини қўлга киритди. Улар саккиз ойлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва уни реализация қилиш плани топшириғини муддатидан олдин шараф билан адо этдилар.

Ўз имконият ва ички резервларни ҳисоблаб чиққан корхона ишчилари ой охиригача пландан ташқари яна 380 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга қарор қилишди.

Янги лойиҳалар

Балиқчилик хўжаликлари

«Гидрорибпроект»нинг Тошкентдаги филиалида республикамиз ва қардош республикалар учун балиқчилик хўжаликлари лойиҳалари яратиб берилмоқда.

—Шу кунларда коллективимиз Наманган области учун балиқчилик хўжаликлари лойиҳаси устида иш олиб бормоқда, — деди мухбиримиз билан суҳбатда институт бош инженери И. Я. Вязлов, — у 500 гектар майдонни ташкил этади. Шунингдек, республикамизда ташкил этиладиган янги хўжаликлар лойиҳалари ҳам яратилмоқда. Худди шундай иш қардош Тожикистон ССР буюртмаси бўйича ҳам бажарилмоқда.

Лойиҳачилар шу кунгача 330 минг сўмлик лойиҳа ишларини бажардилар. Йил охиригача бу миқдор 640 минг сўмга етказилади.

Бир йилда 10 миллион декалитр

3-пиво заводининг янги ишлаб чиқариш корпуси фойдаланишга топширилгач, пойтахт пиво заводлари бир кунда 10 миллион декалитр маҳсулот ишлаб чиқаради. Янги заводнинг ўзи 6 миллион декалитр пиво тайёрлайди.

Ҳозир 3-пиво заводида маҳсулот сифатини яхшилашга эътибор берилмоқда. Унинг квас ишлаб чиқарадиган цехининг қуввати оширилди. Эндиликда, у аввалги 50 ўрнига 80 цистерна квас ишлаб чиқармоқда.

Келгусида корхонада «Райҳон», «Тоғ» каби спиртсиз ичимликлар тайёрланади.

Ҳамшаҳарлар, сизлар учун

ЯНГИ САБЗАВОТ ДЎКОНЛАРИ

Ҳиммати баланд деҳқонларимиз пойтахт аҳолисига кундан-кунга кўпроқ сабзавот маҳсулотлари етказиб бермоқдалар. Бу эса, ўз навбатида, замонавий сабзавот павильонлари очишни тақозо этмоқда.

Октябрь район чакана савдо идораси куни-кеча Чорсуда ихтисослаштирилган 2 та сабзавот павильони очди. Уларда турли хил ёз неъматлари сотиш учун барча шароитлар яратилган.

Калинин районидаги Собир Раҳимов, Охунбобоев, Калинин номли хўжаликларнинг сабзавоткорлари шу кунгача шаҳар аҳолисига 6,5 минг тонна сабзавот, 4 минг тонна картошка, 100 тонна мева, 200 тонна қовун, тарвуз етказиб беришди.

КЎРГАЗМА САФАРГА ЧИҚДИ

Таниқли рассом Г. Чиганов асарлари кўргазмаси билан ҳамшаҳарларимиз яқиндагина Округ офицерлар уйида танишган эдилар. Рассомнинг «Ўзбекистоннинг ёшлиги», «Ленин яшаган жойлар бўйлаб», «Шоҳимардон», «Ўрта Осиёнинг қадимий шаҳарлари бўйлаб» ва бошқа серияларидаги асарлари кўпчиликда қизиқиш уйғотди.

Республика кўргазма ва панорамалар дирекцияси яқинда бу кўргазманинг бир қисмини Навоий шаҳрига, бошқа қисмини эса, Сирдарё ГРЭсига юборди. Бу асарлар Учқудуқ, Советобод, Чорвоқ, Тахиатош посёлкаларида ҳам намойиш қилинади.

Маҳорат сирларини ўрганиб...

Тошкент театр ва рассомчилик санъати институти студентлари шу кунларда Санъат музейида ва газета редакцияларида ўз практикаларини ўтказяптилар. Бўлажак рассомлардан бир группаси республика тасвирий санъат музейидаги қатор асарлардан нусха кўчирмоқда. Ҳ. Раҳматуллаев, А. Юнусов, И. Ҳайдаров, М. Жўрабоев, Р. Қораев, Р. Азизхоновлар тасвирий санъат технологияси ўқитувчиси А. К. Гольдрей раҳбарлигида иш олиб боряптилар. В. Л. Боровиковскийнинг «Болалик аёл», К. Е. Маковскийнинг «Оилавий портрет» ва Ғарбий Европа машҳур рассомларининг асарларидан олинаётган нусхалар кишилар диққатини жалб этади.

— Бу практикадан мақсадимиз қадимги рассомларнинг маҳорати сирларини ўрганиш, улар ижодидаги илғор томонларни ўзлаштиришдан иборатдир. Бу тажриба кейинчалик жуда қўл келади, — дейди группа раҳбари А. К. Гольдрей.

ЯНА ЖАРИМА ТЎПЛАРИ БЎЙИЧА

Кеча Тошкентнинг «Пахтакор» футболчилари СССР чемпионатининг навбатдаги учрашувида Москвада маҳаллий динамочилар билан беллашдилар.

Шуни айтиш керакки, майдон эгалари биринчи даврадаги мағлубиятни (0:2) ёдларида тутиб, ўйинни эҳтиёткорлик билан бошладилар. Шунга қарамай ҳисобни биринчи бўлиб улар очишди. 17-минутда «Пахтакор»нинг ҳимоячиси Голиков кутилмаганда ўз жарима майдонида тўпни қўли билан тўхтатди. 11 метрли жарима тўпини чемпионат бомбардири Кожемякин дарвозага киритди. Аммо пахтакорчилар саросимага тушишмади. Улар ҳужумга зўр бераверди-лар. Ана шундай ҳужумлардан бирида ярим ҳимоячимиз Иванов қийин вазиятдан туриб Пильгуйни тўпни дарвоза ичидан олиб чиқишга мажбур қилди.

Ўйиннинг иккинчи ярми жавоб ҳужумларида ўтганига қарамай ҳисоб ўзгаргани йўқ — 1:1.

11 метрли жарима тўпларини тепиш навбати келди. Биринчи серияда ора очиқ бўлгани йўқ — 4:4. Динамочи Жуков ва пахтакорчи Фёдоров тўпни киритишолмади. Жарима тўпларини тепиш давом этади. Эштреков тепган тўпни Покатилов қайтарганидан сўнг пахтакорчиларда ғалаба тарозисини ўз томонларига оғдириш имкони туғилади. Аммо Басов тепган тўп дарвоза ёнидан ўтиб кетди. Никулиндан сўнг тепган Корченов ҳам тўпни дарвозага киритолмади. «Пахтакор» яна жарима тўплари бўйича 5:6 ҳисобида мағлубиятга учради.

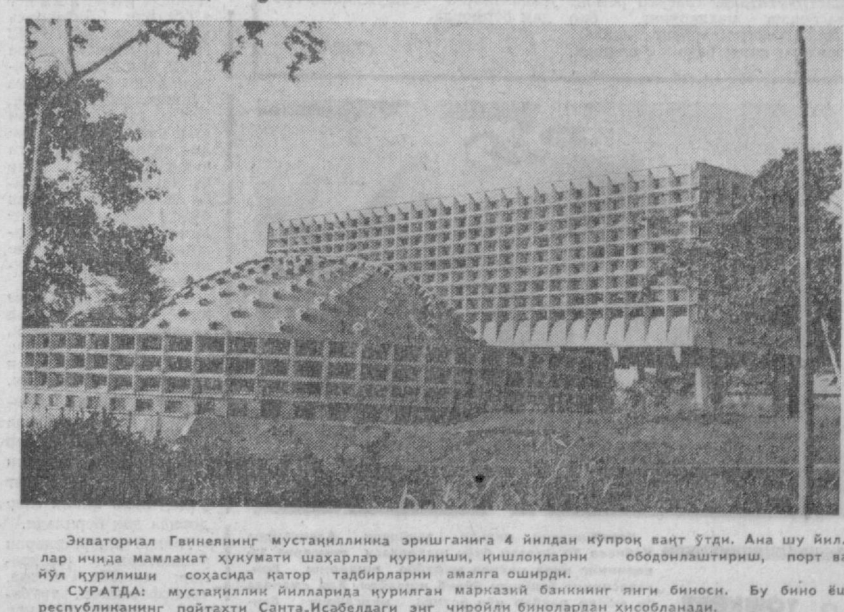

Экваториал Гвинеянинг мустақиллика эришганига 4 йилдан кўпроқ вақт ўтди. Ана шу йиллар ичида мамлакат ҳукумати шаҳарлар қурилиши, қишлоқларни ободонлаштириш, порт ва йўл қурилиши соҳасида қатор тадбирларни амалга оширди.

СУРАТДА: мустақиллик йилларида қурилган марказий банкнинг янги биноси. Бу бино ёш республиканинг пойтахти Санта-Исабелдаги энг чиройли бинолардан ҳисобланади.

В. Снеговский фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

●*Шаҳримиз обод ва кўркам бўлсин*

ҲАМОН СИЛЖИШ ЙЎҚ

Утган йили шу вақтда ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш бўйича шаҳар штаби «Тошкент» темир йўл станцияси ва аэропортнинг аҳволи масаласини кўриб чиққан эди. Ўшанда, юмшоқ қилиб айтганда, шаҳримизнинг ўзига хос ана шу «дарвозаларида» тозалик яхши эмаслиги қайд қилинган эди. Ўшандаёқ қатор раҳбарлар жиддий огоҳлантирилган ва уларга зудлик билан тегишли тартиб ўрнатиш тавсия этилганди. Жавобгар ўртоқлар бундан кейин камчиликларга йўл қўйилмайди, деб қасам ичиб сўз берган эдилар.

Аммо ваъда бериш осон, уни бажариш қийин. Бу сафар ҳам шундай бўлди, уларнинг ваъдалари амалга ошмай қолиб кетди. Буни ўтган душанба куни ана шу объектларнинг санитария ҳолатини муҳокама қилган штаб аъзолари таъкидлашди. Шаҳар санитария эпидемиология станциясининг бош врачи А. Мўминов эса ўз нутқида ана шу фактларни исботловчи далилларни келтирди.

«Тошкент» станциясида вагонлар турадиган парк территорияси бошидан охиригача ифлос. Вагон, ресторан, ҳожатхоналар тозалангандан сўнг ахлатлар тўғри изларга тўкилади, ўз вақтида ташиб кетилмайди, контейнерлар эса тўлиб тошиб ётибди.

Ремонт-экипировка пункти шаҳар канализациясига уланган бўлишига қарамай, насос станциясининг аварияга учраганлиги ва эҳтиёт насоси мавжуд эмаслиги сабабли, чиқинди сувлар механик тозалангандан сўнг, ёгсизлантирилмай, Салор ариғига оқизилмоқда. Вагонларни ювадиган ишчиларнинг буюмлари сақланадиган хона кир, хонанинг бурчаклари ва шкафларнинг орқаси ифлос, эски жиҳозлар тахланиб ётибди.

2-депо маиший комбинатининг аёллар душхонасидаги дераза ойналари синган, зинапоя яроқсиз ҳолга келган, канализация туйнуги чириган тахта билан ёпиб қўйилибди.

Пассажирларга хизмат кўрсатиш идораси (бошлиғи ўртоқ Фарзалиев) поездлар учун кирларни ювиб бериб туради. Бу ерда алоҳида хоналарнинг бўлишига қарамай омборларда тоза ва кир буюмлар бирга сақланади.

Транзит пассажирлар дам оладиган хона (мудири ўртоқ А. Расулева) атиги 63 ўринга мўлжалланган. Хонанинг деворлари ифлос, баъзи ерларида шувоғи тушиб кетган, полнинг айрим ерлари чириган. Жорий тозалаш ишлари ҳаддан ташқари қониқарсиз олиб борилмоқда.

Болали оналар хонаси текширув ўтказилган куни йиғиштирилмаган экан.

Вокзалнинг биринчи қаватидаги болали йўловчилар учун кутиш зали ҳам тоза эмас, деворлари ифлос, оёқ остидаги плиталарнинг баъзи ерлари синган, вақтида сифатли тозалаб турилмайди. Тунеллардаги сақлаш камераларида ҳам тозаликка яхши риоя қилинмайди, столлар синиб кетган. Кутиш залидаги вентиляция яхши ишламайди. Вокзал олди майдонидаги тўсиқлар синган, атроф территорияда ахлатлар сочилиб ётибди.

Темир йўл санитария хизмати юқорида қайд қилинган камчиликлар ҳақида мазкур объектларнинг раҳбарларига маълум қилган, бундан ташқари (транзит пассажирлар дам олиш хонасининг мудири Расулева, 2-депо бош инженери Балакерев, 2-депо бошлиғининг ўринбосарлари Заверталюк, Жалолов ва бошқа ўртоқларга нисбатан) маъмурий чоралар кўрилган эди. Фақат 1973 йилнинг апрель-август ойларидагина санитария тартиби бузилганлиги учун 48 марта жарима солинган. Аммо кўриб турибсизки аҳвол яхшиланаётгани йўқ.

Аэропортда ҳам санитария тартибининг бузилиш ҳоллари жуда кўп. Аэровокзал ва «Космос» меҳмонхонаси олдидаги майдон ифлос, мунтазам тозаланмайди. Майдонда ва ҳиёбонда дам олиш учун ўриндиқлар етишмайди.

Аэропорт ва авиашаҳарча Г. Ҳ. Ф. (маъмурий хўжалик бўлими бошлиғи В. Прухницкий) территорияларининг санитария ҳолати ҳам яхши эмас.

«Космос» меҳмонхонасида (катта администратори А. Горшунова) ҳаддан ташқари одам кўп, номерлар ўз вақтида ва сифатли тозаланмайди.

«Стрела» кафесида (мудири ўртоқ Собитова) ошпазлар технология жараёнлари тартибини бузиб ишлашяпти. Бу биринчи марта қайд этилаётгани йўқ. Биргина хонада ҳам кийим ечилади, ҳам сабзавотлар сақланади, ҳам масаллиқлар тайёрланади. Гўшт цехида пашшалар кўп, идиштовоқларни ювиш учун иссиқ сув етишмайди.

1-класс ресторанининг (директори ўртоқ Хоназаров) гўшт цехидаги холодильник шкафида гўшт, товуқ тўлиб ётибди, холодильникдаги температура эса 12 даража иссиқни кўрсатяпти. Баъзан тозаланмаган, ювилмаган гўштларнинг бузилишига йўл қўйилади.

Яхна таомлар тайёрлаш цехидаги 3 холодильник шкафидан биттаси ишламаяпти. Шу ернинг ўзида полда алюмин бидонларда сув ва санитария хизмати билан келишилмаган номаълум рецептдаги эссенциядан «шафран ичимлиги» тайёрланмоқда.

Ресторан манти цехининг санитария ҳолати ҳам қониқарсиз, пиёз тўғралгандан сўнг жиҳозлар ювилмайди. Шаҳар санитария-эпидемиология станцияси врачларига профилактика ўтказиш учун ресторанни бекитиш ҳақида кўрсатма беришга тўғри келди.

1-тепловоз депоси қошидаги 200 хўрандага мўлжалланган 4-ошхона 8 ойдан бери реконструкция қилинмоқда. 8 ойдан бери ишчилар учун овқат ҳовлида тим остида пиширилади. Албатта, у ерда энг оддий санитария қоидаларига риоя қилиш учун ҳам шароит йўқ. Ишчиларнинг ана шундай антисанитария шароитида овқатланишига бундан кейин йўл қўйиб бўлмайди.

НОД-1 ишчилар таъминоти бўлими ва темир йўл ресторанлари раҳбарлари томонидан объектлардаги холодильник мосламаларини ремонт қилиш ва вентиляция ишини яхшилаш учун зарур тадбирлар кўрилмаяпти. Жумладан текширув вақтида 18-ошхонада, 34-магазинда, 12-ошхонада холодильниклар ишламаётган экан.

Аэропортда текширув ўтказилганда парвоз вақтида йўловчиларга бериладиган таомлар тайёрланадиган цехга алоҳида эътибор берилган эди. Текширувда бу цехнинг хонаси эски типда эканлиги, деворларининг шувоғи тушиб кетганлиги аниқланди. Музлатиш камераларида тайёр маҳсулот билан бирга хом масаллиқлар (гўшт сабзавот, ювилмаган мевалар) сақланмоқда. Цех яхши тозаланмайди. Рейс учун мўлжалланган идишлар ва стаканлар тоза ювилмайди.

«Шарқ» кафесининг (мудири ўртоқ Каримов) цехлари ифлос, сабзавот цехида эса пашшалар тухум қўйган, чириб кетган карам ва помидорлар 10-15 кундан бери сақланади. Гардероб йўқлиги учун ходимларнинг шахсий буюмлари тўғри келган ерда сақланади. «Ветерок» кафесида (мудири ўртоқ Маркова) ҳам аҳвол худди шундай. «Космос» кафеси ҳам улардан қолишмайди.

Текширилган объектларнинг деярлик ҳаммасида иссиқ ва совуқ сув етишмайди, пашшалар кўпайиб кетган. Уларга қарши чоралар кўрилмайди.

Тан олиш керак, Тошкент темир йўл бўлимининг раҳбарлари очиб ташланган фактларга тўғри ёндошдилар. Бўлим бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Олимжоновнинг нутқидан маълум бўлишича, текширув ўтаётган вақтдаёқ тозалик ўрнатиш, йўл қўйилган камчиликлар учун айбдорларни жазолаш юзасидан шошилинч чоралар кўрилган. Жумладан, вокзал бошлиғи ўртоқ Манноповга виговор эълон қилинган, ресторан директори ўртоқ Хоназаров ва бошқалар жиддий огоҳлантирилган.

Мажлисда сўзга чиққан, Тошкент авиабўлинмаси бошлиғининг ўринбосари П. Коваленко эса барча камчиликларга сабаб самолётлар етишмаслиги туфайли йўловчиларни ташиш билан боғлиқ бўлган қийинчиликлардир, деб оқлашга уринди. Аслида бу аэропорт раҳбарларининг ўз қўл остидагиларга нисбатан, медицина-санитария бўлими врачларига нисбатан талабчанликни сусайтириб юборганликларининг оқибатидир. Медсанчасть бошлиғи ўртоқ Исмоиловни ўтган йили фаолиятсизликда айблашган эди, кўриниб турибдики, у ўз фаолиятида бурилиш ясаган эмас. Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармаси санитария-эпидемиология станциясининг бош врачи ўртоқ Ғофуров ҳам ўзини санитария талаблари қўпол бузилаётганлигини сезмаётганга олади.

Штаб мажлисида Тошкент авиабўлинма бошлиғи ўртоқ Рафиқовга санитария талабларининг бузилишига йўл қўйилган барча фактларни синчиклаб ўрганиш, айбдорларни қаттиқ жазолаш ва ўн кунлик муддат ичида тегишли тартиб ўрнатиш топширилди. Граждан авиацияси бошқармаси санитария-эпидемиология станцияси бош врачи ўртоқ Ғофуровга виговор эълон қилинди. Шунингдек, 20 августдан сўнг Тошкент темир йўл станцияси объектларининг аҳволини такрор текширишга қарор қилинди.

Штаб мажлисида «Водоканал» тресги бошқарувчиси М. Хўжаевнинг водопроводлари бўлмаган қатор кўчаларни сув билан таъминлаш ҳақидаги ҳисоботи тингланди. Умуман бу кўчаларга цистерналарда сув мунтазам келтириб турибди. Лекин шунга қарамай графикнинг бузилиш ҳоллари ҳам мавжуд. Масалан У. Юсупов маҳалласига 80-76 номерли машина ҳайдовчиси ўртоқ Могоров мунтазам қатнамайди.

Чоштепа ва Маданият кўчалари шаҳар водопроводига уланган. Бу кўчаларда 38 водопровод колонкаси бор. Аммо уларнинг бир қисми яроқсиз ҳолга келган, колонкаларнинг атрофи ободонлаштирилмаган.

Афсуски, 3 йилдан бери трестда 3-Салор посёлкасига водопровод ўтказиш масаласи ҳал этилмаяпти. Ўртоқ Хўжаевга Фрунзе райони ижроия комитетининг раҳбарлари билан биргаликда ана шу масалани синчиклаб ўрганиш ва ўз таклифларини киритиш тавсия этилди.

Шунингдек, пашшаларга қарши кураш юзасидан амалга оширилаётган тадбирлар ҳақидаги масала ҳам кўриб чиқилди. Бу ҳақда шаҳар санитария-эпидемиология станцияси бош врачининг ўринбосари С. Дубровский маълумот берди.

Штаб мажлисида сўзга чиққан шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Ш. Р. Шоабдураҳимов санитария масалаларига етарли эътибор бермаётган раҳбарларга нисбатан муросасиз бўлиш, уларга нисбатан жиддий чоралар кўриш лозимлигини таъкидлади.

В. ҚОБУЛОВ.

●*Ишчи синфининг ворислари*

МУҚАДДАС БУРЧ

Бизнинг ИНТЕРВЬЮ

◆ МАИШИЙ ХИЗМАТ КОРХОНАЛАРИ УЧУН ◆ БАРЧА ҚУЛАЙЛИКЛАР МАВЖУД ◆ ТАНЛАГАН ҲУНАРИНГИЗНИ ЭГАЛЛАЙСИЗ ◆ МУРАББИЙЛАР ПАРВОНА.

30-ҳунар-техника билим юртининг 85-техника мактабидан ажралиб чиққанига атиги уч йил бўлди. Партия ва ҳукуматимизнинг ҳунар-техника билим юртлари фаолиятини янада яхшилаш тўғрисидаги қарори кўрсатмаларига амалий иш билан жавоб беришга ҳаракат қилаётган билим юрти коллективи ана шу қисқа даврда талайгина ибратли ишларни қилиб қўйди. Мухбиримиз яқинда билим юрти директорининг ўқув ва ишлаб чиқариш ишлари бўйича директор ўринбосари К. Пўлатхўжаев билан суҳбатда бўлди.

— Қаюм Азизович, билим юрти олдига қўйилган вазифалар ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Билим юртимиз асосан пойтахтимиздаги маиший хизмат кўрсатиш корхоналари учун малакали мутахассислар етиштириб беради. Зиммаларига юклатилган вазифани яхши тушунган коллективимиз бу хайрли ишни намунали йўлга қўйишга бутун имкониятни сафарбар этяпти.

Билим юрти ташкил этилгандан буён уни 1500 дан ортиқ йигит-қиз битириб чиқди. Ҳозирги вақтда улар шаҳримиздаги В. И. Ленин номли якка буюртмалар фабрикаси ва унинг жойлардаги ательеларида, сартарошхона, ошхоналарда муваффақиятли ишлаб келяпти. Собиқ талабаларимизнинг меҳнатсеварлиги, ўз касбларининг моҳир устаси эканликлари тўғрисида миннатдорчилик сўзлари ёзилган мактублар тез-тез келиб туради.

Яқинда билим юртимиз 455 йигит-қизни ҳаётга йўллади. Улар орасида 262 киши аёллар устки енгил кийимларини тикувчи усталар, 97 киши эркаклар устки кийимларини тикувчилар, саноат моллари магазинлари учун сотувчилар, 62 киши сартарошлардир.

— Янги ўқув йилига тайёргарлик қандай боряпти? Қанақа янгиликлар кутиляпти?

— Шу кунларда ўқувчилар қабул қилиш қизғин давом этяпти. Янги ўқув йилидан бошлаб ўқувчиларимиз сони яна 570 кишига ортади. Янгиликлардан бири шуки, бу йилдан бошлаб, қандолатчилар, фотографлар тайёрлайдиган группалар иш бошлайди. Биз бу группаларга 105 йигит-қизни қабул қиламиз. Қарийб шунча ёш сотувчилик, 100 дан ортиқ киши ошпазлик маҳоратини эгаллайди.

— Ўқувчилар учун билим юртида яратилган шарт-шароит, қулайликлар ҳақида ҳам гапириб берсангиз.

—Аввало шуни айтиш лозимки, бу ерда ёшларнинг истаган касб-ҳунарларини эгаллаш бўйича барча шароитлар муҳайё. Янги техника воситалари билан жиҳозланган тикув устахоналари, фото лаборатория, ошхона, қандолат цехи ва бошқалар улар ихтиёрида. Йигит-қизлар танлаган ҳунарлари бўйича олган назарий билимларини даставвал ана шу ерда амалда қўллаб кўрадилар.

70 кишидан иборат ўқитувчи ва ишлаб чиқариш мастерлари ҳар доим касб эгаллашга ташна ёшларга мураббий. Билим ва тажрибаларини эринмай ўргатиб келяпти. Айниқса, М. Азизова, М. Сепарова, Г. Суворова, Г. Равинский, П. Равинский каби ўқитувчилар, С. Юсупов, С. Дементьева, Ю. Луговой, С. Бадалова сингари ишлаб чиқариш таълими мастерларимиз талабаларга ўз билим ва ҳунарларини меҳр билан ўргатишда бор кучларини аямаётирлар. Шунинг учун ҳам бу меҳрибон мураббийларнинг номларини коллективимизнинг ҳар бир аъзоси фахр билан тилга олади.

Коллективимиз бундан буён ҳам маиший хизмат кўрсатишнинг турли соҳалари бўйича етук кадрлар етиштириб беришни муқаддас бурчи деб билади ҳамда бу йўлда бор куч ва ғайратини сарфлайди.

Тошкент экскаватор заводи биринчи механика цехининг ишчилари корхонанинг зарбдор токари коммунист Рифат Шамғунов номини ҳурмат билан тилга оладилар. Ўн йилдан бери механика цехида баракали меҳнат қилиб, ёш ишчиларга ўз ҳунарини қунт билан ўргатиб келаётган бу меҳнатсевар ишчи ҳозир келаси йилнинг февраль ойи ҳисобига меҳнат қилаяпти.

СУРАТДА: Р. Шамғунов.

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТ БАЖАРИЛДИ

Закарпатье областининг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари деҳқончилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш учун ўтказилаётган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, 1973 йилда бошоқли экинлардан мўл ҳосил етиштирдилар ва давлатга ғалла сотиш юзасидан социалистик мажбуриятларини бажардилар. Область колхоз ва совхозлари тайёрлов пунктларига халқ хўжалиги планида кўзда тутилганидан анча кўп дон топширдилар. Давлатга планда ташқари ғалла сотиш давом этмоқда.

(ТАСС).

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАДАНИЯТИ КЎРИГИ

«Чирчиксельмаш» заводининг касаба союз комитетига ишлаб чиқариш озодагарчилиги ва маданияти кўриги бўйича комиссия ҳар ҳафтада тўпланади. Кўрикда механика-йиғув, инструменталь, электр ремонт ва бошқа цехларнинг, бир қанча участкаларнинг коллективлари яхши баҳо олишди. Бу ерда иш жойлари озода сақланади, деталлар ва инструментлар тартиб билан териб қўйилган, вентиляция установкаси яхши аҳволда. Бу машинасозларнинг меҳнатда муваффақиятларга эришувларига ёрдам бермоқда.

(ЎзТАГ).

Коммунистик меҳнат зарбдори Александра Ҳабиева 20 йилдан буён шаҳардаги консерва заводининг мева цехида мураббо пишириш бригадасининг бошлиғи бўлиб ишлайди. Ҳар сменада бу моҳир раҳбар қўл остида мингларча банка мева, мураббо ҳамда қиёмлар тайёрланади.

СУРАТДА: А. Ҳабиева.

М. Нуриддинов фотолари.

●*Саволларингизга жавоб берамиз*

БЕКОР ТУРИБ ҚОЛГАНЛИК УЧУН ҲАҚ ТЎЛАШ

Ҳурматли редакция, масалан, бирор корхонада ишчи бошқараётган станок бузилиб қолганлиги сабабли, у бир неча кун муддатта бекор туриб қолса, ишчига қандай миқдорда ҳақ тўланади? Борди-ю, бу ҳодиса ўша ишчининг айби билан содир бўлса-чи? Илтимос шу ҳақда батафсил маълумот берсангиз?

С. Толипов,
ишчи.

СССР Меҳнат Халқ Комиссарлигининг 1932 йил 25 февраль қарори ва унга 1932 йил 11 апрель ҳамда 1932 йил 1 июлда киритилган ўзгартиш ва қўшимчаларга асосан, бекор туриб қолинган вақт ишчининг айби билан содир бўлса, унга ҳақ тўланмайди. Агар бу иш корхонанинг айби билан содир бўлган бўлса, ишчига меҳнатга вақтбай ҳақ тўланадиган тариф ставкасининг ярмига тенг миқдорда ҳақ тўланади.

Электр энергия, хом ашё кабилар бўлмай қолиши натижасида, бекор туриб қолганлиги учун ҳам юқоридаги тартибда ҳақ тўланади.

Металлургия, кон-руда ва кокс саноатида ишчининг айбсиз бекор турилган вақт учун белгиланган маошининг учдан икки қисми миқдорида ҳақ берилади.

Ишлаб чиқаришларни ўзлаштириш (станоклар, машина, мотор, трансформатор, трубина деталларини ишлаш) пайтида ходимнинг айбсиз бекор турилган вақт учун тегишли разрядга эга вақтбай ишловчининг тариф ставкаси ҳисобида ҳақ тўланади. Агар бу муддат 3 ойгача чўзилса, ҳар бир корхона учун тегишли хўжалик бирлашмаси орқали касаба союз билан келишилган ҳолда ҳақ белгиланади.

Ишчи бекор туриб қолаётганлиги ҳақида дарҳол маъмуриятга хабар қилиши лозим. Шунингдек, у бу ҳақдаги ҳамма сабаблар тўғрисида маъмуриятни огоҳлантириши шарт. Агар ишчи юқоридагиларга амал қилмаса, унга бекор турганлик учун ҳақ тўланмайди ва меҳнат тартибини бузганлиги учун унга тегишли жазо берилади. Бекор туриш туфайли, ишдан бўш қоладиган ходимлар шу вақт давомида дарҳол шу корхонанинг ўзида мавжуд бўлган бошқа ишга ўтказилиши керак.

Агар бекор туриш беш кундан ортиққа чўзиладиган бўлса ва ишчига шу корхонанинг ўзида бошқа иш топишнинг иложи бўлмаса, у шу атрофда жойлашган бошқа корхонага бир ойгача муддат билан ишга ўтказилиши керак.

Малакали ишчиларни ёрдамчи ишларга (буюмларни ташиб келиш, тозалаш каби) ўтказиш ман қилинади. Табиий офат вақтида мазкур ишларни бажаришга тўғри келиб қолиш ҳоллари бундан мустаснодир.

Агар бешинчи ва ундан юқори разрядли малакали ишчилар бекор туриб қолганлиги туфайли, паст разрядли бошқа ишга ўтказилса, уларга илгариги ишида олиб келган ўртача маоши миқдорида меҳнат ҳақи тўланади.

СССР Министрлар Совети Меҳнат ва иш ҳақи бўйича Давлат комитетининг ҳамда ВЦСПС Секретариатининг 1962 йил 18 июлдаги тушунтириш хатига асосан, 5-разряддан паст бўлган ишчиларни юқори ёки паст разрядли бошқа ишга ўтказилганда, уларга бажарилган ишга қараб ҳақ тўланади.

Бошқа ишга ўтишдан бош тортилган тақдирда (разряддан қатъий назар) бекор турганлик учун ҳақ тўланмайди.

ҲАМШАҲАРЛАР НЕГА РАНЖИШМОҚДА?

СУВНИ ИСРОФ ҚИЛМАНГ!

Иссиқ кунларда шаҳримизнинг айрим районларида, баъзи маҳаллаларда, кўп қаватли турар жой биноларида сув етишмай қолаяпти. Газетхонларимиздан шу ҳақда кўплаб шикоят хатлар келмоқда. Мухбиримиз «Водоканал» трестининг бошқарувчиси М. Э. ХЎЖАЕВ билан учрашиб сув танқислигининг сабабини изоҳлаб беришни сўради. Қуйида ана шу суҳбатни эътиборингизга ҳавола этамиз.

Сув — ҳаёт, демакдир. Инсон ҳар куни нормал ҳаёт кечириши учун албатта маълум миқдорда сув истеъмол қилиши керак. Бу ҳаммага маълум бўлган оддий ҳақиқат. Аммо ҳаммаям кундалик ҳаётимизда оддий бир нарсага айланган сув қанчадан-қанча меҳнатлар, машаққатлар эвазига келтирилишини ўйлайвермайди. Шаҳримиз аҳолисига бир кеча-кундузда 1 миллион 330-340 минг кубометр сув етказилиб берилишини эшитганда, таажжубланадиган кишилар ҳам топилади. Сиз ҳар куни ичадиган, ишлатадиган сув «Водоканал» тресги ишчи-хизматчиларининг катта меҳнати ҳисобига етказиб берилади.

Бугунги кунда трестда 50 авария бригадаси бор. Бу бригадалар хоҳ кечаси бўлсин, хоҳ кундузи бўлсин, авария юз берган жойга дарҳол етиб боришади, аварияларни бартараф этишади.

Ёзнинг ҳозирги иссиқ кунларида шаҳримизнинг айрим жойларида сув танқислиги ҳодисаси рўй беряпти. Юқоридагига ўхшаган шикоят хатлар трестимизга ҳам келиб туради. Хўш, сув танқислигининг сабаби нимада?

Айрим кишилар сув етишмаслигининг боиси босимнинг пастлигида деб ўйлашса, бошқалари эса, айрим муассаса ва корхоналар сув йўлини бўғиб, бошқа ёққа буриб юборишади, деб юришади. Ҳар икки тахмин ҳам ҳақиқатга тўғри келмайди. Корхоналарнинг қанча сув истеъмол қилишини ходимларимиз доимо назорат қилиб боришади.

Айрим кишилар гап уйдаги қувурлар системасида, дейишади. Бу гапда жон бор. Ҳозирги замонавий уйларнинг қувурлар системаси сувни пастдан юқорига беришга мўлжалланиб қурилган. Бундай системада сув танқислиги пайтларида ҳам пастки қаватларда доимо сув бўлаверади. Илгари солинган эски уйларнинг қувурлар системаси эса сувни юқоридан пастга беришга мўлжалланган. Бундай системада сув етишмай қолган пайтларда, сув юқоридан пастга берилгани учун, ҳатто пастки қаватларда ҳам сув бўлмайди. Шунинг учун ҳам ҳозирги уйларнинг қувурлар системасида сув пастдан юқорига берилади.

Сув танқислигининг асосий сабаби шундаки, айрим жойларда истеъмолчилар сувни керакли мақсадларда ишлатишмайди, кўплаб исроф қилишади. Натижада, шаҳарнинг чекка жойларида сув танқислиги рўй беради. Водопровод сувидан асосан уй-рўзғор мақсадларида, яъни ичиш, ваннада чўмилиш, кир ювиш сингари ишларда фойдаланиш лозим. Айрим кишилар эса, водопровод сувидан дарахтларни, томорқаларини суғоришади, йўлларга сув сепишади. Масалан, Қорақамишда, «Марказ-5», «Марказ-6», Юнусобод сингари массивларда яшовчи хонадонлар сувни кўплаб исроф қилишяпти. Ваҳоланки, томорқаларни, дарахтларни ариқ сувидан суғориш лозим. Чилонзорда ариқ суви етарли. Лекин шундай бўлишига қарамай, хонадонлар томорқаларини ва дарахтларини ариқ сувидан суғоришга эриниб, водопровод сувини ишлатишади. Бу ҳодисани бошқа жойларда ҳам учратиш мумкин. Октябрь районининг баъзи жойларида ариқ суви етишмайди. Шунинг учун бўлса керак, хонадонлар водопровод сувини хўжалик мақсадларида ишлатишади. Оқибатда, шу районда сув етишмаслиги ҳоллари кўплаб юз бермоқда. Томорқаларини водопровод сувидан суғорувчилар шаҳарнинг бошқа бир бурчагида кишилар сувга интизор бўлиб, жўмракка кўз тикиб ўтиришганини ўйлашмайди ҳам. Ахир, бу ноинсофлик эмасми?!

Тўғри, ариқ суви етказиб бериш бултургига нисбатан анча кўпайди. Бу борада ҳозир ҳам бир мунча ишлар олиб борилмоқда. Бунинг учун ҳар қанча раҳмат айтса арзийди. Аммо ҳали умуман олганда, шаҳримиз аҳолисини ариқ суви билан таъминлаш талабга жавоб берарли даражада эмас. Шунинг учун, шаҳар ободонлаштириш Бош бошқармасининг сув хўжалиги ходимлари ариқ суви билан таъминлаш ишини янада яхшилашлари керак.

Партия ва ҳукуматимиз шаҳримиз аҳолисини водопровод суви билан таъминлаш, сув, канализация иншоотларини қуриш уларнинг тармоқларини кенгайтириш ишига катта эътибор бериб келмоқда. Янги объектлар қуриш, тармоқларни кенгайтириш учун бу йил 16 миллион сўм ажратилганлиги бу фикрнинг далили бўла олади. Трестимиз ярим йиллик иш планини ошиғи билан бажарди. Сув танқислигини бартараф этиш, аҳолининг ошиб бораётган эҳтиёжини қондириш мақсадида Қодирияда сув иншооти қурилди. Бу иншоот ёрдамида шаҳримиз аҳолисига 1 июлдан бошлаб суткасига 100 минг кубометр сув қўшимча равишда етказиб берила бошланди. Йил охирига бориб сув бериш суткасига яна 100 минг кубометрга ошади.

Аммо булардан қатъий назар, водопровод сувидан дарахт ва томорқаларни суғориш, йўлка ва майдонларга сув сепиш мақсадида фойдаланишга чек қўйиш, исрофгарчиликка йўл қўймаслик лозим. Район ижроия комитетлари, маҳалла ва квартал комитетлари, ЖЭКлар сувни тежаш, исроф қилмасликка катта эътибор беришса, қоидабузарларга қатъий чоралар кўришса яхши бўларди. Сувни тежаш — ҳаммамизнинг бурчимиз!

Суҳбатни **Б. ШАРИПОВ** олиб борди.

Ваъдага вафо бўлсин

Нима бўлди-ю, биз турадиган 26 ва 29-ишчилар ётоқхонасининг тўртинчи қаватида сув бўлмай қолди. Сув бугун келар, эртага келар, деган умид билан анча кутишди. Аммо аҳвол ўзгармагач, чойнак кўтариб бўзчининг мокисидек пастга югурадиган бўлдик. Бу орада жўмракларни текшириб, тезда тузатиб берамиз, деб кетишди. Аммо «гап десанг қоп-қоп, иш десанг Қўйиқофдан топ», деганларидек, ремонтчилар қорасини кўрсатишмаяпти. Ишдан чарчаб келган ишчилар ювингани сув топа олмай сарсон.

И. ИСМОИЛОВ,
А. ЙЎЛДОШЕВ,
ишчилар.

Қачонгача кутамиз?

Студентлар шаҳарчасидаги 27-ётоқхонанинг юқори қаватларидаги водопровод жўмракларидан бир ойдан ошдики, бир томчи ҳам сув келмайди. Хайриятки, биринчи қаватда сув бор. Ноиложликдан сувни биринчи қаватдан қатнаб ичишга, пастга тушиб ювинишга мажбур бўлаяпмиз. Ётоқхона коменданти Ф. С. Ясинскаядан қачон сув бўлади, деб сўрасак, елка қисиш билан жавоб беради. Тўртинчи ва бешинчи қаватларга қачон сув чиқар экан?

Р. КАРИМОВ,
Н. ДУРМОНОВ,
Б. ҚИЛИЧОВ,
Ҳ. ЭРГАШЕВ,
ТошПИ студентлари.

Ким тузатади?

Биз 2-Қорақамиш массивининг 1-микрорайонидаги 20-уйда яшаймиз. Гапнинг пўст калласини айтганда, биз турадиган уйнинг юқори қаватларида сув йўқ. Хонадонлар сув йўқлигидан жуда қийналишмоқда. 36-ЖЭКка бир неча бор чопишга тўғри келди. Ниҳоят, июннинг бошларида усталар келиб, бир қанча водопровод линияларини тузатиб кетишди. Лекин бир ҳафта ўтар-ўтмай, сув яна тақҳа тўхтади, ўшандан бери жўмраклардан сув келмаяпти.

С. ТИМОФЕЕВА,
инженер.

Бу муаммо қачон ҳал қилинади?

Биз Ленин районидаги «Коммунизм» кўчасида истиқомат қиламиз. Бундан 8 йил илгари маҳалламизга водопровод ўтказилганди. Жўмраклардан илк бора сув шарқираб оққанда катта-кичик жуда хурсанд бўлганди. Лекин шодлигимиз узоққа бормади. Аллақандай қурилиш ташкилотидан келган ишчилар кўчани ағдар-тўнтар қилиб, водопровод тармоғини қайта улашни эсдан чиқариб кетиб қолишди. Шу воқеадан кейин кўчада яшовчи аҳоли водопровод сувидан маҳрум бўлиб қолди. Сув муаммосини қачон ҳал этишаркин?

Ғ. НИҒМОНОВ,
маҳалла комитети раиси,
О. ПЎЛАТОВ,
Т. КАРИМОВ,
шу маҳаллада яшовчилар.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ.

СУРАТДА: В. И. Ленин майдонида фойдаланишга топширилаётган янги бино. Бу осмонўпар янги маъмурий-хўжалик биноси шаҳримиз ҳуснига ҳусн қўшиб турибди.

М. Нуриддинов фотоси.

ХИБИННИНГ ТЎРТИНЧИ КОНИ

Апатит рудаси олинадиган янги «Коашвинское» кони саноат кўламида ўзлаштириш учун «Апатит» комбинати ихтиёрига топширилди. Бу хазинада 500 миллион тоннадан ортиқ «ҳосилдорлик тоши» бор.

Шарқий Хибиндаги Коашва тоғида ишлаётган геологлар оғир иқлим ва табиий шароитларда меҳнат қилиб 50 дан ортиқ қудуқни пармаловчилар олдига чиқолмай қолган ҳолларда ҳам озиқ-овқатларни ғамлаб олиб суткалаб ишлар эдилар.

Ҳозир Хибинда жаҳонда тенги йўқ учта нодир апатит кони мавжуд. Тез орада улар қаторига тўртинчи Коашва кони қўшилади. Бу янги кон мамлакатда ишлаб чиқарилаётган фосфат ўғитининг 90 процентини берувчи «Апатит» комбинатининг руда қазиш ва «ҳосилдорлик тоши» ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш имконини беради.

Мурманск. (ТАСС).

ЯХШИ ХИСЛАТ — ГЎЗАЛ ФАЗИЛАТ

Уйингизга меҳмон келди

Инсоннинг хулқ-атвори, одамларга бўлган муносиб—қобиллиги, ширин сўзлиги, дилкаш, хуштаъблиги, лутфи-кароматлилиги, одамохунлиги каби бир қатор хислатларини жамлаб, ранго-ранг очилиб турган чаманзорга қиёс қилгулик. Мезбон агар гулдай очилса, чаманзорга ким келмайди, дейсиз!

Уйингизга меҳмон келди. Сиз уни лойиқ эҳтиром ва ҳурмат билан қарши оласиз. Дастурхон ёзиб, бисотингизда неки яхши нарса бор — ўртага қўясиз. Бироқ, ҳар бир мезбон қандай одамлар билан алоқа боғлаётганини, меҳмонлар қанақа одамлардан иборат бўлишини билиши шарт.

Мезбон-меҳмондўст бўлиши билан бахтли. Бунга ўз-ўзидан эришиб бўлмайди, балки анча-мунча меҳнат, тайёргарчилик ва ташвиш тортиб эришилади. Бунинг учун, ҳар сафар мезбонлик бурчини адо этаётганда ва ўзи ҳам меҳмон бўлганда зимдан кузатиб юриши зарурки, бу кейинги уюштириладиган зиёфатларга кимларни таклиф этиш кераклигини англаш учун ёрдам берсин.. Дейдиларки, меҳмон бўлувчи асосан тўрт тоифадан иборат бўлади. Қуйида шуларни айтиб ўтамиз.

Биринчи тоифа шахслар борки, булар чақирилган жойга бораверади, яхши еб-ичиб кетаверади, бироқ уйига бирор марта одам чақирмайди, ҳеч кимни ҳеч қачон меҳмон қилмайди. Бундайлар «келтир менга, йўқтир сенга» қабилида иш тутадиган худбин, қизғанчиқ, мумсик кимсалардир.

Иккинчи тоифа меҳмонлар бўлади, булар чақирилган жойга борадиган ва албатта, жавобан ўзлари ҳам меҳмон таклиф қиладиган одамлардан иборат бўлиб, жуда меҳмондўст, одамохун, шинаванда, кўпчиликка қовушадиган кишилардир. Бу тоифа «балиқнинг тириклиги сув билан, одамнинг тириклиги эл билан» эканлигини яхши ҳис қиладиган меҳмоннавозлар қаторига киради.

Учинчи тоифа кимсалар ҳам борки, ҳеч қачон ҳеч кимникига меҳмонга боришмайди ва ўзлари ҳам бировни таклиф этишмайди. Бундайлар ўта худбин, эгоцентрик шахслар бўлиб, одам ёқтирмайдиган, бошқалар у ёқда турсин, ўзларини ҳам ҳурмат қилмайдиган, кишига эл бўлмайдиган кимсалардир. Булар ҳаёт лаззатидан, дўстлар суҳбатидан бебаҳра, одамгарчиликдан йироқ ҳисобланадилар.

Тўртинчи тоифа одамлар чақирилган жойга боришмайди. аммо ўзлари доим меҳмон чақиришади, яхши зиёфатлар беришади, топганини одамларга едириш билан хурсанд, ҳатто кундалик тамаддисини ҳам қўшнини чақириб бирга баҳам кўришга тайёр, қўли очиқ кишилардир. Бу тоифа меҳмондўст, мард, хушфеъл, доно ва билимдон одамлардан иборат бўлади. Булар бошқаларга малол келмасликни, ташвиш торттирмасликни ўйлайдиган одамлардир.

Мезбон бўлғучи юқорида келтирилган биринчи ва учинчи тоифа одамлардан узоқлашишга, иккинчи ва тўртинчи тоифадагилар билан доим яқинлашишга интилиши мантиқий бўлади.

Мезбон яна шуни билиши кераки, янги меҳмон топганда эскисидан юз ўгирмаслиги, доимо доно ва суҳбати жонон одамларга дастурхон ёзиши жоиз. Бироқ, аҳмоқ, нокас, мумсик, худбин, айёр кимсалар меҳмонга таклиф этилса, фисқи-фужур уюштирилиши, жанжал чиқиши, обрў тўкилиши, пушаймон едириши мумкинлигини ҳар бир мезбон ҳисобга олсин.

Муруввватли, доно, билимдон, баобрў, кўпни кўрган, элга хизмати синган, шинаванда, шакаргуфтор олдига дастурхон солган мезбон чинакам ҳузур қилади, яйрайди, ҳордиғи чиқади, обрўйи ортади, суҳбатда анча билимларга эга бўлади. Шунинг учун ҳам, доно халқимиз дейди:

Мезбонлар — ёқут, жавоҳирдир соҳиби хона
Суҳбатдан дур термоққа, дастурхон бир баҳона.

К. МАҲМУДОВ,
фалсафа фанлари кандидати, Тошкент Давлат университетининг доценти.

ҚОЗОҚ ВА ТОЖИК ТИЛЛАРИДА НАШР ЭТИЛДИ

ОЛМАОТА. «Қозоғистон» нашриёти «Леонид Ильич Брежневнинг Америка Қўшма Штатларига визити» материаллари тўпламини қозоқ тилида нашр этди. Тўплам кўп нусхада босиб чиқарилди.

* * *

ДУШАНБЕ. «Ирфон» нашриёти КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Брежневнинг нутқлари ва мақолаларидан иборат «Ленин йўлидан» китобининг учинчи томини тожик тилида нашр этди. Китоб Л. И. Брежневнинг 1970—1972 йилларга тааллуқли нутқлари ва докладларидан иборат.

ҒАЛЛА ЎРИМИДА ЁРДАМ БЕРИШ УЧУН

Илғор комбайнчилар Ўзбекистон колхозлари ва совхозлари далаларида ўрим-йиғимни тамомлаб, қўшни Қозоғистонга ҳосилни тезроқ ўриб йиғиб олишга ёрдам беришга қарор қилдилар. Қашқадарё, Самарқанд, Сирдарё ва Тошкент областлари хўжаликларининг механизаторларидан иборат катта бир группа ғалла ўримида қатнашиш учун Актюбинскка жўнаб кетди. Қозоғистонга жўнаб кетганлар орасида ўрим-йиғим қаҳрамонлари бор. Уларнинг ҳар бири мавсумда 40 гектар ва ундан ҳам ортиқ майдондаги бошоқли экинларни ўриб беришди. Буғдой ўримида қатнашиш учун республикамиздан ҳаммаси бўлиб 500 энг моҳир комбайнчи Актюбинск областига жўнаб кетади.

(ЎзТАГ).

НИМА ҲАҚДА ЁЗИШ КЕРАК?

Газетхонлар ҳикоялари тўғрисида

Яқинда редакцияга фарғоналик газетхон Р. Абдуллаевдан мактуб келди. У шундай деб ёзади:

«Ҳурматли редакция! Мен кўпдан буён ҳикоя ёзишга қизиқаман. Ўзим ҳам кўпгина китоблар ўқийман. Уларнинг баъзилари менга жуда маъқул бўлади. Ёзувчи худди менинг кўнглимдаги гапни топиб ёзгандек кўринади. Баъзилари унча ёқмайди. Яхши китоб ўқиганимда ўзим ҳам ҳикоялар ёзгим келади. Аммо ҳозирги кун учун қайси тема, айниқса муҳимлигини, нима ҳақида ёзишим кераклигини маслаҳат берсанглар».

Хўш, бу саволга нима деб жавоб бериш мумкин? Аввало ижодкорга мана бу мавзуда ёзиш мумкину, бунисида ёзиш мумкин эмас, деб маслаҳат бериб бўлмайди. Бундай маслаҳатнинг ўзи нотўғри бўлади. Ҳикоя учун ҳамма нарса мавзу бўлиши мумкин. Энг оддий нарсадан тортиб жаҳоншумул ҳодисаларгача — ҳаммасини ҳикоя қилиш мумкин. Абдулла Қаҳҳор бу ҳақда шундай деган: «Мен «майда», «йирик» мавзу деган гапни тан олмайман. Наинки, пахта учун кураш «йиригу», бола тарбияси ёки оила «кичик» мавзу бўлса!»

Чиндан ҳам шундай. Асар учун ҳар бир ҳаёт ҳодисаси мавзу бўлиши мумкин. Ҳамма гап қандай ёзишда, тасвирланган воқеалардан қандай ижтимоий хулосалар чиқаришда, ўқувчининг қалбида қай даражада туйғулар уйғотишда қолган.

Улуғ Ватан уруши йилларида асирликда қолиб азоб чеккан кишилар оз эмас. Бу мушкул шароитда фашистларга қарши курашган, иродасини букмаган одамлар оз эмас. Улар ҳақида ёзилган асарлар ҳам кўп. Лекин нима учун Шолоховнинг «Инсон тақдири» ҳикояси неча қайта ўқилса ҳам кишининг қалбини ларзага солади? Нима учун бу ҳикоя жаҳоншумул аҳамият касб этди! Шунинг учунки, ёзувчи Соколов тақдирини катта қалб алангаси билан тасвирлайди. Бир инсон тақдири орқали озодлик ва адолат учун курашган миллионлаб инсонлар қисматини, курашини кўрсатади. Илҳом деб, ёзувчилик таланти деб мана шуни айтадилар.

Қаламкаш қайси ёшда бўлмасин, тажрибаси қай даражада бўлмасин, барибир ички туғён билан асар ёзмаса, китобхоннинг ихлосини қайтаради. Бу талаб қўлига эндигина қалам олган студентга ҳам, ўнлаб китоби чиққан ёзувчига ҳам баравар қўйилаверади. Юрак қўри билан битилган асар қайси мавзуда бўлмасин, ўқувчи юрагини қитиқлайди. Редакциямизга келаётган машқ ҳикоялари орасида шундайлари йўқ эмас. О. Пўлатованинг «Наима» ҳикоясида шундай ҳарорат бор. Автор ўз синфдошларидан феъл-атвори билан кескин фарқ қиладиган қизалоқ образини яратишга ҳаракат қилади. Наима синфдошлари орасида «юмшоқ ойим» деб ном олган ўта ювош қиз. Биров бирон нарса сўраса, ҳеч қачон йўқ деёлмайди. Ўзида йўқ бўлса, минг ёққа бош уриб топиб келади. Агар тополмаса, ҳаловатини йўқотади. Шу нарсани сўраган ўртоғининг кўзига кўринишга уялиб қизариб-бўзариб юради. Ана шу қиз Соҳиб деган синфдошига ўзини, айниқса яқин тутади. Бунинг сабаби бор. Соҳибнинг ота-онаси аллақачон вафот этишган. Синфдош болалар ҳам бу йигитчэ билан кўпда алоқа қилишмайди. Наима эса Соҳибнинг барибир ким биландир дўстлашиши кераклигини, кимгадир дилини очиши, суяниши кераклигини билиб, унга ўзини яқин тутади. Йўқ, у йигитчани яхши кўрмайди. Лекин Соҳиб армияга кетганида унга хат ёзишни ҳам тарк этмайди. Бу кичкинагина ҳикояни ўқиганингизда ундан ҳеч қандай катта мавзу ҳам, катта ғоя ҳам излаб ўтирмайсиз. Сиз ўша «юмшоқ ойим» Наимани яхши кўриб қоласиз. Унга раҳмат айтгингиз келади. Ўқувчида шу туйғу уйғонган экан, демак, ҳикоянинг мавзуси ҳам, ғояси ҳам шу. Афсуски, О. Пўлатованинг «Излайман» деган ҳикояси сунъий чиқиб қолган. Ҳикоя қаҳрамони Наргиз колхозда механизатор бўлиб ишлайди. У дугонасини хафа қилмаслик учун ўзи яхши кўрган йигитнинг муҳаббатини рад этади. Бу энди ҳеч қандай қаҳрамонлик ҳам, гуманизм ҳам эмас.

Мавзу ва унинг ижроси деганда яна бир мисолни эслаб ўтиш ўринли. Машҳур Америка ёзувчиси Хемингуэйнинг «Франсис Макомбернинг бир лаҳзалик бахти» деган новелласи бор. Ҳикоя қаҳрамони миллионер. Кунлардан бирида у Африкага арслон овига йўл олади. У билан бирга хотини ҳам боради. Овда Макомбер бир арслонни яралайди. Арслон йиқилмаганини кўриб, даҳшат ичида орқасига қараб қоча бошлайди. У шундай шармандаларча югурадики, хотинининг ҳам, улар билан биргалашиб овга чиққан овчининг ҳам ҳаётини хавф остида қолдириб, ўз жонини асраб қолади. Буни ўқиганда китобхон Макомбердан қаттиқ нафратланади. Хотини уни таъна қила бошлайди. Маълум бир вақтдан кейин китобхон миллионернинг хотини енгилтак эканлигини ҳис қила бошлайди. Буни Макомбернинг ўзи ҳам сезиб қолади. Аммо ҳеч нима деёлмайди. Негаки, хотини олдида унинг юзи шувит: қўрқоқ одам. Эртасига яна ов бошланади. Бу сафар улар ёввойи буқа овлашади. Шунда Макомбер устига бостириб келаётган улкан буқани кўрса ҳам қилт этмайди. Мана шу дақиқаларда, ўзи устидан ўзи ғалаба қилган дақиқаларда бекиёс бахт гаштини суради. У ўз ожизлиги устидан ғалаба қозониб, ўлимни мардона кутиб олади. Китобхон ана шу манзарани ўқиганида қалбида Макомберга нисбатан чуқур ҳурмат, енгилтак хотинига нисбатан эса чексиз нафрат уйғонади.

Хўш, бу ҳикоянинг сеҳри, нимада? Ҳикоянинг ютуғи шундаки, бунда инсон деган ном улуғланади. Инсоннинг ирода кучи тараннум этилади. Ҳолбуки жаҳон адабиётида ов ҳақида ёзилган асарлар оз эмас. Бу мавзудаги ҳикоялар орасида Хемингуэйнинг асари шунинг учун ҳам алоҳида ажралиб туради. Бу ёзувчининг ўзи ҳам Африкада кўп ов қилган. Овчи арслонни кўрганда қандай туйғуларни қалбидан кечиришини яхши билади. Бу нарса ҳикоянинг янада ишончли чиқишини таъминлаган. Ўзи кўрмаган, ҳис қилмаган нарса ҳақида ёзиб, ўқувчини ишонтириш қийин. Шунинг учун ҳам Ҳ. Султоновнинг редакциямизга йўллаган «Турмага қайтиш» деган ҳикояси кишини унчалик ишонтирмайди. Ўзингиз ўйланг, паркентлик мактаб ўқувчиси Америкадаги Техас штатининг қамоғида ётган негрнинг туйғуси-ю, психологиясини қаёқдан билсин? Ахир ҳикоя воқеалари Америкада бўлиб ўтади-ку. Албатта, ёзувчи тасвирлаётган воқеани шубҳасиз бошидан кечириши шарт эмас. Масалан, Толстой ўзи аёл киши бўлмасада Анна Каренина психологиясини чуқур тасвирлаган. Лекин қаҳрамонлар психологиясини чуқур билиш учун, оддий ҳаёт ҳодисаларидан катта хулосалар чиқариш учун қаламкаш ниҳоятда билимдон, тасвир ва тасаввур доираси кенг одам бўлиши керак. Бошловчи қаламкашларнинг кўпчилигида бу фазилат етишмайди. Шунинг учун ҳам, Н. Мамадалиевнинг «Имтиҳонда» номланган ҳажвияси бош қаҳрамоннинг ўзига хос хусусиятларини очувчи яхшигина деталлар билан бошланган бўлсада, охирига бориб шунчаки латифага айланиб қолган. Р. Дадабоевнинг «Отамдан дод» интермедияси, С. Ярашованинг «Тонгни кузатиш» воқеий ҳикояларида ҳам ўқувчининг фикр ва қалбини бойитадиган саҳифалар йўқ.

Редакциямизга баъзи хандалар ва ҳикояларни таржима қилиб юбораётган Ж. Нуриддинов, Р. Дадабоев, А. Аҳмадалиев ва бошқалар иложи борича энг яхши асарларни таржима қилишса дуруст бўлур эди.

Шундай қилиб, яна мавзу масаласига қайтайлик. Юқорида айтганимиздек, ҳикоя учун мавзу жуда кўп. Фақат, қаламкаш ўзгалар эътибор бермайдиган оддийгина воқеалардан катта хулосалар чиқарса, ўқувчининг қалбини ларзага соладиган даражада юрак алангаси билан ижод қилсагина ниятига етади, адабиёт мухлисларининг ҳурмат ва меҳрини қозонади.

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЗЎР ЭЪТИБОР БЕРИБ ВА ҒОЯТ ҚИЗИҚИБ

Чет мамлакатларнинг халқлари демократик ва тараққийпарвар кучларнинг шу йил октябрь ойида Москвада ўтказиладиган жаҳон тинчликсевар кучлар конгрессига катта тайёргарлик кўраётганлигини зўр эътибор бериб ва ғоят қизиқиб кузатиб турибдилар. Улар, жаҳондаги барча тинчликсевар кучларнинг бу ҳақиқий анжумани тинчлик тарафдорлари ҳаракатларини янада кучайтиради, халқаро хавфсизлик, миллий мустақиллик, ҳамкорлик ва тинчлик учун курашаётган барча ижтимоий кучларни жипслаштиради, деб умид қилмоқдалар.

* * *

БУЭНОС - АЙРЕС. Аргентина Тинчлик кенгашининг раиси Альберто Каселья Мира бу ерда бундай деди: «тинчликсевар кучларнинг Москвада ўтказиладиган конгресси қатнашчилари олдида шу қадар улуғвор ва юксак вазифалар турибдики, бу вазифалар ҳамманинг эътиборини ўзига тортмаслиги мумкин эмас. Жаҳонда тинчлик ва тараққиёт фойдасига рўй берган ўзгаришларни назарда тутиб тўла ишонч билан шуни айтиш мумкинки, Москвада жуда катта аҳамиятга эга бўлган қарорлар қабул қилиниши турган гап, чунки жаҳоннинг ҳамма мамлакатларидан келган ва тинчлик учун курашаётган кишилар Москва конгрессига тўпланади.

Аргентина Коммунистик партияси Марказий Комитети ижроия комитетининг аъзоси Р. Гиольди тинчликсевар кучларнинг Москвада ўтказиладиган Жаҳон конгресси тўғрисида гапириб, бундай деди: конгресснинг катта аҳамияти шундаки, у Совет Иттифоқининг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг қудрати беқиёс ўсган шароитда, жаҳон халқлари совуқ урушга чек қўймоқ учун қатъий қадам ташлаган шароитда ўтади.

Тинчлик тарафдорларининг Москвадаги анжумани, деди Р. Гиольди, тинчлик тарафдорларининг қудрати ошганлигини, империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка қарши курашда уларнинг роли кучайганлигини намойиш қилади. Тинчлик учун кураш негизида жипслашган турли ташкилотларнинг вакиллари тинчликсевар кучларнинг Жаҳон конгрессига тўпланаётганлигининг ўзи жаҳондаги, шу жумладан Латин Америкасидаги барча демократик ва тараққийпарвар кучларни бирлаштиришга хизмат қилувчи муҳим восита бўлади.

* * *

ЛИМА. Перу демократик ташкилотларининг ташаббуси билан бу ерда тинчликсевар кучларнинг шу йил октябрь ойида Москвада Жаҳон конгрессини ўтказишга кўмаклашувчи миллий комитет тузилди. Бу комитетга Перу Коммунистик партиясининг, Перу меҳнаткашлари, умумий ва бошқа бир қанча сиёсий, ижтимоий ва ёшлар ташкилотларининг вакиллари аъзо бўлиб кирди.

Комитетнинг кенгайтирилган мажлисида тинчликни ҳимоя қилиш учун ўтказиладиган тадбирлар плани тасдиқланди.

* * *

БРАТИСЛАВА. Братиславадаги «Правда» газетасида босилган мақолада бундай дейилади: тинчликсевар кучларнинг шу йил октябрь ойида Москвада ўтказиладиган Жаҳон конгресси, ҳеч шубҳасиз, тинчликни мустаҳкамлаш, кескинликни юмшатиш ва халқлар ўртасида ҳамжиҳатлик ўрнатиш ишига, шунингдек планетамизда ҳамкорликни кенгайтиришга хизмат қилади.

Чехословакия жамоатчилиги, деб ёзади газета, тинчликни ҳимоя қилиш йўлидаги халқаро ҳаракатни янада кенгайтиришга зўр бериб, тинчликсевар кучларнинг жаҳон конгрессига актив тайёргарлик кўрмоқда.

(ТАСС).

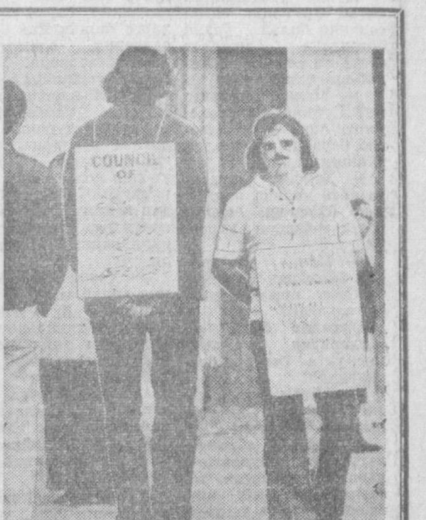

КАНАДА. Мамлакатнинг ишчилар синфи ва барча меҳнаткашлари ҳукуматдан монополиялар ҳукмронлигини чеклаш, барча канадаликларга меҳнат қилиш, турмуш даражасини ошириш ҳуқуқи берилишига қаратилган миллий ички сиёсат ўтказилишини талаб қилмоқдалар.

СУРАТДА: Оттавадаги почта ходимларининг пикети. Улар гарантиясиз ишдан бўшатишларга чек қўйилишини талаб қилмоқдалар.

Кўп тармоқли хўжалик учун

ХАНОЙ. Демократик Вьетнамнинг қишлоқ кооперативлари аста-секин кўп тармоқли ривож топган хўжаликларга айланиб бормоқда. Вьетнам Меҳнаткашлар партияси ва республика ҳукумати урушдан кейинги даврда қишлоқ меҳнатчилари олдига шоли етиштиришдан ташқари, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг бошқа турларини етиштиришни кенгайтириш ва кўпайтириш вазифасини қўйдилар. Вьетнам Демократик Республикаси қишлоқларининг деҳқонлари бу даъватни қизғин қўллаб-қувватладилар. Масалан, маккажўхори Вьетнамда анъанага айланган экин эмас, шунга қарамай республиканинг кўпгина вилоятларида ҳозирги вақтда маккажўхори майдонларини кенгайтириш билан шуғулланилмоқда. Эндиликда Каобанг вилояти маккажўхори майдонларини кўпайтириш соҳасида биринчи ўринни эгалламоқда. Вилоят кооперативлари бу йил тахминан 6 минг тонна дон йиғиштириб олдилар. Маккажўхори дони ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан бу ерда қарийб 15 процент кўпайди.

Тоғли Хазянг вилоятининг деҳқонлари шоли етиштириш ва қорамолларни кўпайтириш билан бир қаторда қўшимча суратда асаларичиликни ривожлантириш билан шуғулланмоқда. Улар шу йилнинг охиригача уялар сонини 4 мингдан 12 мингтага етказишга қарор қилдилар. Бу соҳада Вантяй кооперативининг меҳнатчилари яхши намуна кўрсатмоқдалар. Бу ерда ҳар бир оила кооперативга 4—5 тадан асалари уяси етказиб беришга қарор қилди. Давлатга асал сотишдан кооператив кассасига кўплаб пул тушаётганлиги деҳқонларда асаларичилик билан шуғулланишнинг фойдали эканлигига ишониш ҳосил қилди.

(ТАСС).

45 минг жуфт

БУДАПЕШТ. Мартфю шаҳридаги пойафзал фабрикаси бир кунда 45 минг жуфтга яқин пойафзал ишлаб чиқармоқда. Жаҳон бозорларида ғоят манзур бўлган спорт пойафзали шу фабрика маҳсулоти турларидан биридир. Венгрия корхонасининг маркаси босилган футбол бутсилари Европанинг ҳамма мамлакатларида ғоят машҳур бўлиб қолган. 350 минг жуфт ана шу спорт пойафзали ҳар йили чет мамлакатларга чиқарилмоқда.

ЁЗ ГАШТИ

Москвада дам оладилар

Куни-кеча Ўзбекистон ССР энергетика ва электрлаштириш министрлиги ва шу министрликка қарашли корхоналар ишчи, инженер-техник ходимларининг 50 фарзанди Москва яқинида жойлашган «Теплопроект» номли энергетиклар пионер лагерига жўнаб кетишди.

Ўзбекистон энергетикларининг фарзандлари Ватанимиз пойтахти — Москва шаҳри бўйлаб экскурсияларда бўладилар, диққатга сазовор жойлар билан танишадилар, рус ўрмонларида сайр қиладилар. Улар бир ой давомида ёз гаштини суриб, куч-қувватга тўлиб қайтадилар.

З. РУСТАМОВ.

РУС ТИЛИНИ ЎРГАНИШМОҚДА

ВАРШАВА. Поляк болаларидан қарийб 4 миллион киши рус тилини ўрганмоқда. Рус тили билан биринчи танишиш бешинчи синфдан бошланади, чунки бу фан мажбурий предмет ҳисобланади.

Польшада рус тили ўқитиладиган ўрта умумий таълим мактаблари ҳам ишлаб турибди. Бу мактабларда рус тилини ўрганиш программаси анча кенгайтирилган.

Рус тилини яхши билиш учун синфдан ташқари ўтказиладиган адабий ва мунозара тўгараклари, кино клублар, ҳар йили бўладиган олимпиадалар ғоят манзур бўлмоқда. Бу тадбирларда кўплаб ўқувчилар қатнашмоқда. Ғолиб чиққан ўқувчилар Польшадаги университетларнинг рус филологияси бўлимларига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

ЭРОН. Бугунги кўҳна Исфаҳонга келган ҳар бир туристнинг кўз олдида қадимий саройлар, эски бозорлар билан бирга замонавий саноат корхоналари, шаҳарнинг янги районлари намоён бўлади. Исфаҳон мамлакатнинг айниқса тез суръатлар билан ривожланаётган шаҳарларидан бири ҳисобланади.

СУРАТДА: Исфаҳондаги эски кўприк.

А. Зайцев фотоси. (ТАСС)

Алюминий ишлаб чиқариш кўпаймоқда

БЕЛГРАД. Титоград шаҳри яқинидаги алюминий комбинатида олти ой ичида 18,5 миллион тонна алюминий эритилди. Бу планда кўзда тутилганига нисбатан 5 процент кўпдир.

Югославия алюминий саноатининг қалдирғоч комбинатида оқ металл ишлаб чиқариш салкам бир ярим йил муқаддам бошланган эди. Янгидан-янги объектлар секин-аста фойдаланишга топширилди. Шулар билан бирга металл эритиш ҳам ортиб борди. Бир вақтнинг ўзида алюминий ишлаб чиқариш учун асосий хом ашё ҳисобланган глинозем ишлаб чиқариш кўпайиб борди.

Титоград комбинати бу йил 40 минг тоннага яқин металл эритади. Комбинатнинг барча цехлари ишга тушгач, унинг ишлаб чиқариш қуввати йилига 50 минг тонна металл эритишга етади. Шибеник ва Мостарда яна иккита алюминий заводи қурилиши тугалланмоқда. Ана шу заводлар фойдаланишга топширилиши билан Югославия Европада алюминий ишлаб чиқарувчи йирик давлатлардан бири бўлиб қолади.

(ТАСС)

● Ҳаваскор боғбонларга

Сўлиган ўсимликни жонлантириш

Ташкилотлар ва ҳаваскор боғбонлар ўсимликларни баъзан узоқ жойлардан олиб келишади. Булар кўпинча йўлда сўлиб қолади. Шундай ўсимликларни жонлантириш учун камфорали спирт қўшилган сув ишлатилади. Бир литр сувга 20 томчидан кўп бўлмаган миқдорда камфорали спирт қўшилади. 200 грамм спиртга бир грамм камфора қўшилганда, камфорали спирт ҳосил бўлади).

Сўлиб қолган ўсимлик илдиз томонидан сувга ботириб қўйилади. Ўсимликнинг танаси бу сувда яхшилаб ивитилади. Сал вақт ўтгач, ўсимлик жонланади: поя тўғриланиб, барглар асл ҳолига келади.

Жонланган ўсимлик ўтказилиб, қондириб суғориб турилади, тана ва навдаларини бир неча марта шу эритма билан ҳўллаш лозим.

Пайванд қилиш учун олинган қаламчаларни ҳам шундай сувда жонлантириш мумкин. Лекин сувга ботириб қўйишдан олдин уларнинг пастки учларини қирқиш керак. Шундай қилинганда тўқималар сувни яхши шимириб олади.

И. РЕМИСКЕВИЧ,
Республикада хизмат кўрсатган агроном.

⊙ *Осиё ва Африка ёзувчиларининг Олмаота конференцияси олдидан*

Муҳаммад Аъзам Раҳнаворд ЗАРЪЯБ,
Афғон ёзувчиси.

ҚАРИНДОШЛАР

Ҳикоя

У ҳақиқатан ҳам аҳмоқмиди, ёки ўтакеттан айёр одаммиди, билмайман. Бундан кўп йиллар муқаддам у оламга келганда марҳум ота-оналари узоқ кенгашдан кейин Абдураҳим деб исм беришга қарор қилишди. Ўғил ўсди, улғайди. Ойдан-ой, йилдан-йил ўтиб йигит бўлди-ю бир куни ҳаж қилиш учун Каъбага равона бўлди. У Маккадан қайтиб келгандан кейин одамлар уни ҳурматини бажо келтириб «ҳожи» деб атай бошлашди. Одамлар ўзига қараб:

— Ҳожим, мана шу хусусда ўзларининг фикрлари қалай? — деб мурожаат қилишганда унга жуда хуш ёқиб кетарди.

Шунда у одамларга қараб ғурурнинг енгил салқини билан ўзини ёлғондака ҳижолат бўлганга солиб қисиниб-қимтиниб:

— Менинг фикримми? Бунинг нима аҳамияти бор? — деб жавоб берарди. Одамлар қўйишмасди:

— Ҳожим, ҳар ҳолда айта қолинг, энди!

У бўлса-чи, фақат сохта табассум қиларди.

— Мен сизларга ким бўлибман? Менинг фикрим нима бўларди, азизлар?

Одамлар бўлса ўз сўзларидан қайтишмас, унга баттар ёпишишарди.

— Айта қолинг ҳожим, нафас қилинг, сизнинг гапингиз...

Ниҳоят, у сўровчиларга ўз мурувватини дариғ тутмайдиган хотамтой бир киши қиёфасида назар ташлаб, ўз донолигини ишга соларди:

— Мен бу нарсани тугатадиган пайти етди деб ўйлайман... Қалай? Ёки гапларим нотўғрими?

Албатта унинг жавоби ҳеч кимни қаноатлантирмас, улардан биортаси ҳам юрак бетлаб Ҳожининг афтига қараб: «Тўғри, ҳожим, балки бу бўлмаган сафсатадир. Буни тугатиш вақти келди! Лекин савол берилишидан мақсад шуки, буни қай йўсинда тезроқ амалга ошириш зарур», деб айтолмасди, андиша қиларди.

Гап шу. Мен унинг аҳмоқлигини ҳам, ўтакетган ҳайлакор эканлигини ҳам аниқ билмайман. Билмайман, вассалом. Лекин менга маълум бўлишича, у ҳамма камбағаллар билан, ҳатто ўзининг яқин қариндошлари билан ҳам жуда хушмуомала, очиқ кўнгил эди. У ҳар ўз она қишлоғига борганда қўрқитиб бўлса ҳам, алдаб-сулдаб, авраб бўлса ҳам ҳар хил ваъдалар бериб шаҳарга бир-иккита гўл-соддадил одамларни етаклаб келарди. Улар бўлса хожининг уйида хўкиздай ишлашарди... Бечора камбағаллар ҳақиқатни тушуниб эндигина кўзлари очилган пайтларда тамоман кучдан қолган, силласи қуриган бўларди. Шундан кейин улар умидсизликка тушиб ҳожининг олдига келишарди.

— Ҳожи, уйга кетгимиз келиб қолди.

Ҳожи бу пайтда шифтга тикиларди-да, ёлғондака қайғуланган қиёфада ғамгинлик билан ҳайқирарди:

— Мана шу-да ҳозирги одамларнинг ҳамияти! Мен уларни тўйдирдим, кийинтирдим! Нималарингга етмаётибди ахир?

Ҳожи шундай дегандан кейин қани уларда забон бўлса-ю: «Ҳожим, қачон бизни тўйдирибсан, кийинтирибсан? Ахир, биз шунча вақтдан буён ярим оч, ярим яланғоч юрибмиз-ку! Пулни бўлса-ку ҳали тушимиздаям кўрганимиз йўқ!» деёлса. Бунинг ўрнига улар ночор аҳволда бошларини сарак-сарак қиларди:

— Йўқ, ҳожи, биз уйга кетмоқчимиз.

Ҳожи яна заҳархандалик билан ҳайқиради:

—Мана буни ҳамият деса бўлади! Мен уларнинг оч қорнини тўйдирибману! — Нимадан камчиликларингиз бор?

Улар яна маъюс бўлиб бошларини қимирлатишади.

— Йўқ, ҳожим, биз кетишга қарор қилганмиз...

Шундан кейин ҳожининг афти хомуш тортади-да секин-аста дейди:

— Хўп, майли, кета қолинглар... Нега қараб турибсизлар? Кетаверинглар...

Тавбасига таянмаган гўл одамлар шундан кейин ҳам ҳожини меҳрибон, жонкуяр одам ҳисоблаб ундан ҳеч нарса талаб қилишмасди-да, қуллуқ қилганча секин-аста ташқарига чиқиб ўз уйларига равона бўлишарди.

Бир куни ҳожи қишлоққа бориб бир йигитни етаклаб келди. Йигитнинг елкалари кенг, қўллари бақувват, тиришқоқ, лабларидан доим ханда аримасди.

Йигитча ҳожининг даргоҳида чарчаш нималигини билмайдиган одам каби тиним билмай меҳнат қиларди. У ҳаммадан олдин саҳар туриб олиб ҳовлини супурар, экин эгатларини ўтоқ қилар, дарахтларни бутар, сабзавотларни суғорар, гулларга сув қуяр эди. Қиш бўлса-чи, ўтин ёрар, томларни курар, йўл очар эди. Ўзи бўлса ҳамма вақт даҳлизда ётарди. Ёз кунлари ҳожи шаҳар кезиб кечқурун уйига келаркан, ўз ҳовлисининг жудаям саранжом-саришта, худди гулзорга ўхшаб яшнаб кетганини кўриб мамнун бўлиб кетарди-да, кулиб дерди:

— Шундай қилиб, қариндошча... ҳаммасини ўзинг қилдингми? Баракалло, баракалло.

Йигитча бўлса ўз ишларининг ҳожига ёққанидан хурсанд бўлиб кетар, юзлари ёришиб лабларида табассум пайдо бўларди. Лекин, ҳожининг турқи бир зумда ўзгарар, юзидан кулгиси ариб дерди:

—Хўп, майли. Ишлайвер, давом эт.

Кунлардан бир куни йигитча ҳожининг олдига келди-ю, шундай деди:

— Бир ҳамқишлоғим келди. Унинг айтишича, онам қаттиқ бетоб эмиш.

Ҳожи аввал шифтга тикилди, кейин қариндошига кўзини югуртирди.

— Нима ҳам қилардинг, худонинг раҳми келса, албатта тузалиб кетади.

— Бормоқчиман.

— Боргинг келяптими?

— Ҳа...

—Бориб нима қиласан? Борганинг билан нима фойданг тегарди?

Йигитча маъюс тортиб кетди. Аламидан юраги торс ёрилиб кетай дерди. Кейин томоғига бир нарса келиб тиқилди-ю, кўзларидан дув-дув ёш оқиб кетди. Лекин, шундай бўлса ҳам ўз сўзида маҳкам туриб олди.

— Борамаи олдига.

Ҳожи бошини эгди, лабини қисди. Ўзини қайғуланган қилиб кўрсатди. Лекин бироздан кейин жуда хотиржамлик билан деди:

— Майли. Боргинг келса — бора қол. Нега имиллайсан? Боравер.

Лекин йигит индамай тураверди. Ҳожи бошини кўтарди:

— Нега кетмаяпсан?

Йигит ҳижолатпазлик билан деди:

— Пулим йўқ.

—Пулни нима қиласан?

—Керак бўлиб қолиши мумкин... — дори-дармон дегандек... Ахир ҳеч кимим йўққу онамдан бошқа...

Ҳожи бирмунча вақт сукутга кетди. Кейин ўрнидан турди.

—Тўхтаб тур.

У темир сандиғини очди. Сандиқнинг ичида пул демаган дасталаниб бири-бирининг устига қалашиб ётарди. Қари ҳожи пулларни тўйиб-тўйиб ҳидлар ва унинг хуш бўйи танасини яйратиб белига қувват, вужудига туганмас куч ато этарди. У калитни икки марта айлантириб сандиқнинг қопқоғини очди. Сандиқ очилиши билан дасталанган пуллар худди инграган каби шилдираб овоз чиқариб юборди-ю, бу овоз чолнинг бутун вужудини шодликка тўлдирди. У қоғоз пуллардан бирини олди-да, йигитга узатди.

— Қариндош, мана сенга пул, ол!

Йигит ҳайрон бўлиб чолга тикилиб қолди. Шунча пул чолнинг қўлидан осонгина чиқиб кетганига унинг ҳеч ақли бовар қилмасди. У пулни олиб йўлга тушди.

Орадан бирмунча вақт ўтгандан кейин йигит ҳожиникига яна қайтиб келди. У ҳали ҳам аввалгидай бақувват, соғ-саломат эди-ю юзлари қайғули, кўзларига ғам-алам чўккан, умуман, унинг қиёфасида аллақандай тушунарсиз, сирли бир маъно акс этиб турарди.

У яна аввалгидай ҳовли супура бошлади, эгатларни ўтоқ қилди, ўтин ёриб гулларга сув сепди... Оқшом уйга қайтган ҳожи ўз ҳовлисини яна саранжом-саришта, озода кўрди.

—Шундан қилиб, қариндошча... шуларнинг барини ўзинг қилдингми? Баракалло!

Лекин бу сафар йигит унинг башарасига қайрилиб ҳам қарамади. Фақат бошини қуйи солиб деди:

— Онам қазо қилди.

Ҳожининг юзи маъюс тортди.

— Нима ҳам қила олардинг!.. Худо раҳмат қилсин! — у шундай деб юзига фотиҳа тортди-ю ётоқхонага кириб кетди.

Куз ҳам келди. Гуллар баргини тўкиб, япроқлар сарғая бошлади. Чор атрофда қандайдир хазинлик ҳукм сура бошлади.

Ана шу кунларнинг бирида йигит кечаси ҳожининг хонасига бостириб кириб борди. Ташқари совуқ бўлгани учун йигит қалтирар, бу ерда бўлса печкада оловнинг узун тиллари шодликдан ирғишлашарди. Ҳожи безовта бўла бошлади.

—Ҳа, қариндош? Нимага келдинг?

Йигит жавоб бермади. Унинг қўлида каттакон бир ханжар ялтирар, бир зумда унинг кўзлари алам билан чақнаб пешанасидан тер чиқиб кетди, ўзи эса титрарди. У чолга яқин келди-да, уни худди бир сирдан воқиф қилиб қўймоқчи бўлгандай, қулоғига энгашиб шивирлади:

—Сизни сўйгани!

Ҳожи юраги қинидан чиқиб ирғиб тушди, кўзлари эса олайиб, шокосасидан чиқиб кетди.

— Сўйгани?

—Ҳа!

—Нима учун?

—Буни ўзингиз билсангиз керак.

Ҳожи мадорсизланиб бўшашиб кетди. Йигит унинг қўл-оёғини яхшилаб арқон билан боғлади-да мешга ўхшатиб ерга ётқизиб қўйди. Кейин бир нарса эсига тушгандай эшикка борди. Уни яхшилаб қулфлаб қайтиб келди. Чол бу пайтда ечилишга уриниб бир неча марта питирчилаб кўрди, лекин натижа чиқаролмагач, индамай қўл қолди. Йигитдан тинмай тер оқар, сочлари тўзғиб кетган, лекин унинг қалтираши энди тўхтаганди.

— Калит қаерда?

Чол яна бўшалиш учун бир-икки тўлғаниб кўрди.

(ДАВОМИ БОР.)

ЯХШИ ДАМ — МЕҲНАТГА ҲАМДАМ

Она-Ватан бўйлаб

Карелия — кўллар ва ўрмонлар ўлкаси...

Уни жуда кўп дарёлар кесиб ўтади, кўпгина сўқмоқлар бир ўрмон кўлидан иккинчисига олиб боради...

Петрозаводскдаги саёҳатчилик бюроси мамлакатнинг турли бурчакларидан ва чет эллардан бу ерга келаётган минглаб экскурсиячи ва туристларга ўнлаб қизиқарли маршрутларни таклиф қилади.

СУРАТДА: (юқорида) Таллиндан Карелияга дам олиш учун келган Стелла Семенова ва Эндель Раудсеппни кўриб турибсиз.

* * *

СУРАТДА: Ленинграддаги Герцен номидаги педагогика институтининг ўқитувчиси И. А. Михальченко ҳар йили Косалма поселкасида дам олади. У ҳамма нарсадан кўра балиқ тутишни ёқтиради.

С. Майстерман фотолари, ТАСС фотохроникаси.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ҒОЛИБЛАР АНИҚЛАНДИ

16 кун давом этган Ўзбекистон биринчилиги учун юз катакли шашка чемпионати ниҳоясига етди. 1973 йилнинг чемпионлик унвони халқаро мастер Сергей Давидов ва спорт мастери М. Фозиловга берилди. 3-ўринни спорт мастери С. Гуляев эгаллади.

Учала шашкачи СССРнинг ярим финал мусобақаларида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлдилар. Иттифоқимизнинг мамлакат биринчилиги Боку, Минск ва Семипалатинск шаҳарларида ўтказилади. Бу мусобақаларда ҳамшаҳарларимизга катта муваффақиятлар тилаймиз.

«МЕҲНАТ» СПОРТ ЖАМИЯТИНИНГ МУСОБАҚАСИ

Марказий шахмат клубида Ўзбекистон Марказий Спорт жамиятининг республика биринчилиги учун юз катакли шашка бўйича мусобақа давом этмоқда. Мусобақада спорт мастерлари В. Александров, Д. Давидов (Тошкент) М. Фозилов (Самарқанд) мастерликка номзодлар. С. Качергин, М. Цветовлар, 1-разрядли 14 спортчи қатнашмоқда.

4 турдан сўнг мусобақада самарқандлик спорт мастери М. Фозилов пешқадамлик қилмоқда. Унинг 4 ўйиндан 4 очкоси бор. Александров 3 имкониятдан 3 очко олди. Самарқандлик Шимунев 4 ўйиндан 3 очко тўплади. Мусобақа 20 августга қадар давом этади.

Ш. ЕҚУБОВ.

рус шашкаси бўйича Ўзбекистон чемпиони, спорт мастери.

Тошкентдаги 151, 172, 182-мактабларнинг 10-синф ўқувчиларидан ташкил топган баскетболчи қизлар терма командаси бўлғуси йили бўлиб ўтадиган ўқувчиларнинг Бутуниттифоқ спартакиадасида қатнашиш учун катта программа бўйича тайёргарлик ишларини бошлаб юборишди.

СУРАТДА: команда баскетболчилари навбатдаги машғулот пайтида.

М. Нуриддинов фотоси.

АВТОМОБИЛЬ КЎПКУРАШИ

БУХОРО. Бу ерда автомобиль кўпкураши бўйича республика биринчилиги мусобақаси бўлиб ўтди. Бундан олдин область мусобақалари ўтказилган эди.

Команда зачетида Фарғона спортчилари биринчи ўринни, Бухоро спортчилари иккинчи ўринни, Наманган спортчилари учинчи ўринни эгалладилар.

Шахсий зачетда фарғоналик шофер Александр Калантаров «ГАЗ-51» машиналар классида биринчи ўринни эгаллашга муваффақ бўлди. Ундан кейинги ўринларни наманганлик Б. Муракаев билан С. Шаркаевлар олдилар. Андижонлик спортчи А. Дунченко «ГАЗ-24» машиналар классида ғолиб чиқди, бухоролик шофёрлар Сергей Ободов, Борис Тахтаров шундан кейинги ўринларга сазовор бўлдилар.

Совринли ўринларни эгаллаган спортчилар Таллинда ўтказиладиган мамлакат биринчилиги мусобақаларида қатнашадилар.

(ЎзТАГ).

ЗОНАЛАРАРО ТУРНИРДА

Петрополис шаҳрида ўтаётган зоналараро шахмат турнирининг 10-туридан сўнг 7,5 очко тўплаган Л. Любоевич ҳамон пешқадамлик қилмоқда. Совет гроссмейстери Л. Полугаевский 7 очко тўплаб пешқадамга бироз яқинлашди. Учинчи ўринни эгаллаб турган Л. Портиш 6,5 очкога эга (бир партияси тугалланмаган).

10-турда Полугаевский ўттизинчи юришда оқ доналар билан ўйнаган Хугни мағлубиятга учратди. Любоевич Савон устидан, Байасас Геллер устидан ғалаба қозонди. Смислов — Георгиу ўйини кечиктирилди. Бу учрашувда икки пиёдаси ортиқ бўлган совет шахматчиси ғалаба қозониш имкониятига эга.

Ивков — Решевский учрашуви дуранг билан тугади. Каган—Бронштейн, Панно— Портиш ва Горт—Тан учрашувлари тугалланмай қолди.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

БОҒДОРЧИЛИК — САНОАТ АСОСИДА

СОФИЯ. Болгариялик конструкторлар мева йиғиб оладиган комбайн яратишди. Бу комбайн мевани саноат йўли билан қайта ишлашга мўлжалланган. Машина олхўри, олча, шафтоли, бодом ҳосилини йиғиштириб олишда ўтказилган синов ишлари вақтида ўзининг яхши томонини кўрсатди. Атиги уч ишчи хизмат қиладиган комбайн 50-60 кишининг меҳнатини енгиллаштирди. Шу агрегат ёрдамида меҳнат унумдорлигини бирмунча оширишга муваффақ бўлинди.

Боғдорчилик — Болгария қишлоқ хўжалигининг муҳим тармоқларидан бири. Мева етиштириш ва уни йиғиштириб олиш жараёнлари қишлоқ хўжалик процессларини механизациялаш мутахассисларининг доимо диққат марказида турибди. Инженер лойиҳачилар кооператорларнинг меҳнатини енгиллаштириш учун кўп куч-ғайрат сарфламоқдалар. Бир қанча қишлоқ хўжалик экинларини етиштириш ва унинг ҳосилини йиғиштириб олишнинг қарийб барча операцияларини механизациялашга имкон берувчи машиналар системаси ишлаб чиқилди.

Узум узадиган комбайн зўр қизиқишга лойиқ. Бу комбайн ҳозир мамлакат токзорларида синовдан муваффақиятли ўтмоқда. Комбайн «ТП-54» трактори асосида лойиҳаланган бўлиб, узум узиб олиш, тозалаш ва уни ортиш операцияларини бажаради. Узумни қўлда узишга нисбатан меҳнат унумдорлиги бир неча баравар ортади. Бу ажойиб машинани яратишда болгариялик инженерларга Совет Иттифоқи ва венгриялик мутахассислар катта ёрдам беришди.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 9|VIII да **Аяжонларим,** 10|VIII да **Ажал минораси.**

КИНО

9 АВГУСТДА
ҚИШКИ БИНОДА

Уз хоҳиши билан — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (жуфт соатларда), «МОСКВА», «СПУТНИК» (кечқурун).

Тақиқланган ўйинлар — «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

Дача — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда, кечқурун).

Қора лола (19.00, 21.00). — «КЎКЧА».

Тилла зирак — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Беҳуда шов-шув — САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).

Филлар — менинг дўстларим (2 серия) —НАВОИЙ номли (20.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Лаутарлар — ТЕЛЬМАН номли.

Фанфан-Тюльпан — «РАКЕТА».

Уз хоҳиши билан — «ФЕСТИВАЛЬ».

Иродали қиз — «ХИВА».

10 АВГУСТДА
ҚИШКИ БИНОДА

Тақиқланган ўйинлар — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Эрамиздан миллион йил илгари — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Катта соврин (10.40, 17.00), **Филлар — менинг дўстларим** (13.40, 20.00), — НАВОИЙ номли.

Уз хоҳиши билан — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (17.00, 18.00, 19.00, 21.00).

Дунё (11.00, 14.00), **Уч мушкетер** (17.00, 20.30); — «КЎКЧА».

Иродали қиз — «МОСКВА» (10.00, 11.30).

ЁЗГИ БИНОДА

Кашмирдаги севги — КИРОВ номли.

Қора лола — ТЕЛЬМАН номли.

Уз хоҳиши билан — «ФЕСТИВАЛЬ».

Катта сайр — «ХИВА».

А. С. ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА
12 АВГУСТГАЧА
РЕСПУБЛИКА КЎРИГИГА ҚАТНАШУВЧИ
БУХОРО ШАҲАР
ИЖРОЧИЛАРИНИНГ
КАТТА ДОР ЎЙИНЛАРИ

Кеч соат 8 яримда бошланади.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ
СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
10, 11 АВГУСТ КЕЧ СОАТ 8 ДА
КАТТА КОНЦЕРТ
ҚАТНАШАДИЛАР:

Тожикистон ССР телевидениеси ва радиоси солисти, Тожикистон ССР халқ артисти

БАРНО ИСҲОҚОВА

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: МУҲАББАТ ШАМАЕВА, ҚУВОНДИҚ ИСКАНДАРОВ, ДИЛБАР АБДУЛЛАЕВА, ЖУМАНАЗАР БЕКЖОНОВ;

Солистлар: Дилором ҚАЮМОВА, София БАДАЛБОЕВА (Тожикистон ССР Телевидениеси ва радиоси солисти). **Собир МАҲКАМОВ, Берта БАДАЛБОЕВА** (Тожикистон ССР).

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Музика раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист САЛОҲИДДИН ТЎХТАСИНОВ.

Программани — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ҒУЛОМ ТОЖИ-АЪЛОЕВ олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

ТЕЛЕВИЗОР

9 АВГУСТ
ПАЙШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.30 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 18.35 Болалар учун мультфильм. 18.45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Студентлик меридиани». 19.15 «Ахборот» информацион программаси. 19.30 «Дўстлик» экрани», Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Ўзбекистон телевидениелари биргаликда тайёрлаган кўрсатув. **Ўзбек тилида:** 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 Ишлаб чиқариш илғорларининг талабларига мувофиқ концерт. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 22.30 Шеърият мухлисларига. 22.45 «Любавинларнинг тугатилиши». Бадиий фильм.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.30 Бутуниттифоқ радиоси ва телевидениеси «Ёшлик» Катта болалар хорининг концерти. 19.30 «Инсон ва қонун». 20.00 Рангли телевидение. «Грузия қўшиқлари». Фильм-концерт. 20.30 Ўқувчилар учун. Ўрмончилик ва табиатни муҳофаза қилиш ёш болалар аъзоларининг Бутунроссия слёти. Петрозаводскдан олиб кўрсатилади. 21.05 Г. Ибсен. «Хаёл». Совет Иттифоқи Давлат Малий театрининг спектакли. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 «Здоровье». Илмий-оммабоп программа (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 22.30 Г. Ибсен. «Хаёл». Спектаклнинг давоми.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. 19.00 Тошкент янгиликлари. **Ўзбек тилида:** 19.10 «Чол-кампир бор экан». Бадиий фильм. 21.20 «Ёнғиндан эҳтиёт бўлинг» (рус тилида). 21.40 «Татар операсидан саҳифалар». Фильм-концерт.

10 АВГУСТ
ЖУМА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 12.30 Кўрсатувлар программаси. 12.35 Янгиликлар. 12.45 Ўқувчилар учун. «Менинг биринчи кемам». Телевизион фильм. 13.15 Телевизион спектакль. 15.00 Рангли телевидение. Латвия қишлоқ хўжалиги Академияси. «Калве» ашула ва рақс ансамблининг концерти. 15.30 «Минглар шартномаси» — амалда. 16.00 Шахмат мактаби. 16.35 Янгиликлар. 16.45 Пятницкий номли Давлат Академик рус халқ хорининг концерти. 17.20 «Объектив». Киносевувчилар учун кўрсатув. 17.55 А. Пушкин. «Балиқчи ва балиқ ҳақида эртак». Марказий болалар театрининг спектакли. **Тошкент кўрсатади.** 18.30 Кўрсатувлар программаси. **Ўзбек тилида:** 18.35 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Интернационал дўстлик клуби». 19.05 «Нўхотполвон». Мультфильм. 19.15 Болалар учун. «Соғлом танда — соғ ақл». Суҳбат. 19.25 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). 19.40 «Социалистик мусобақа кенг қулоч ёйсин!». Самарқанддан олиб кўрсатилади. **Москва кўрсатади.** 20.10 Социализм дунёси. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.30 Ўн минут музика. 20.40 «Ахборот» информацион программаси. 21.00 «Дўстларимиз маслаҳати». 21.15 Ўзбек куйларидан концерт. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Софья Грушко». Бадиий фильм (ўзбек тилида).

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 10.55 Кўрсатувлар программаси. **Ўзбек тилида:** 11.00 «Сеҳрланган бола». Болалар учун мультфильм. 11.45 «Қувноқ сеҳргарлик». Бадиий фильм. **Москва кўрсатади.** 18.30 «Ихтиролар оламида». 19.00 Ҳужжатли фильмлар экрани. 19.30 «Голубой огонёк» саҳифаларида. **Тошкент кўрсатади.** 20.10 «Китоб— билим манбаи» (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 20.30 И. С. Тургенев. «Қишлоқ қизи». Телевизион спектакль. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 «Ёш ижрочилар». Анвар Назархонов куйлайди (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 22.30 Ўтмиш кинолентаЛари. 23.40 Рангли телевидение. «Музикали учрашувлар». 00.15 Кўрсатувлар программаси. 00.20 Москва кўрсатувларининг охири.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. 19.00 Тошкент янгиликлари. 19.10 Ҳужжатли фильмлар экрани (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 19.50 «Хонанда». Фильм-концерт. 20.40 «Ибн Сино». Бадиий фильм.

«Ўзэлектромонтаж» махсус трестининг
ТОШКЕНТ 2-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА
ҳамма разряддаги электромонтёрлар, махсус машиналарга ва бортли машиналарга шофёрлар, омборчи
КЕРАК.

Меҳнат ҳақи электромонтёрлар учун ишбай ва аккорд-мукофотли; шофёрлар учун вақтбай мукофотли.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КУЧАСИ, 15-УЙ,

ИНДЕКС 64579. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р—00694. Нашр В—2548.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, Эълонлар бўлими— 33-81-42.